

Taxa postálá
plátte in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dognar. Hír-
adatok díjazás szerinti. Az „UJ
KELET” az Erdélyi és Bánsági
szolidaritás egyetlen napilapja. Cse-
keink utánnomását csak a tör-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Erné. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1933 október. 8.

5694. ÉV
TISRI 18.

XVI. ÉVF.
226 SZÁM.

Kell a kutyáknak

Ez az ördögi ötlet is csak Göbbels dr. agyában született meg. Göbbels katonasággal koboztatta el a demokratikus lapoktól azokat az egészen hasznavehetetlen drámákat, verseket és egyéb próbálkozásokat, amelyek a szerkesztőségek papirkosaraiban aludtak reménytelen álmukat.

Most, miniszter lévén, minden agy-
izzadmánya jó, sőt egyenesen államrezn.
Igy a kutya-ötlet is.

Sokezer kutya fog felvonulni Berlin
uccáján, kosarakat cipelve.

A német polgár kéri, hogy könyör-
teljes adományait csusztagassa be a kosa-
rakba.

A kutya processzióját az extránörökös
nyitja meg.

Hogy az exprinc nyakán is lesz-e kis-
kosár, arról nem szól a krónika. Tény
az, hogy csak a régi Róma degenerált
császárainak jutott még ilyenmi eszközbe,
amikor kenyeren kívül cirkuszt is köve-
tejt a tömeg.

A cirkuszt meglesz, erről gondoskodnak
a princ és a kutya.

Csak a kenyérről van baj.
Mert félő, nagyon félő, hogy a kosarak-
ba dobott pénz a kutyáké lesz.

Kell a kutyáknak

Ez az ördögi ötlet is csak Göbbels dr. agyában született meg. Göbbels katonasággal koboztatta el a demokratikus lapoktól azokat az egészen hasznavehetetlen drámákat, verseket és egyéb próbálkozásokat, amelyek a szerkesztőségek papirkosaraiban aludtak reménytelen álmukat.

Most, miniszter lévén, minden agy-
izzadmánya jó, sőt egyenesen államrezn.
Igy a kutya-ötlet is.

Sokezer kutya fog felvonulni Berlin
uccáján, kosarakat cipelve.

A német polgár kéri, hogy könyör-
teljes adományait csusztagassa be a kosa-
rakba.

A kutya processzióját az extránörökös
nyitja meg.

Hogy az exprinc nyakán is lesz-e kis-
kosár, arról nem szól a krónika. Tény
az, hogy csak a régi Róma degenerált
császárainak jutott még ilyenmi eszközbe,
amikor kenyeren kívül cirkuszt is köve-
tejt a tömeg.

A cirkuszt meglesz, erről gondoskodnak
a princ és a kutya.

Csak a kenyérről van baj.
Mert félő, nagyon félő, hogy a kosarak-
ba dobott pénz a kutyáké lesz.

Vicesen innak...

A „gleichschaltolt” német lapok innak vicesen a Népszövetség angol delegátusának Ormsby Gorenek világos, meggyőző és emberséges beszédéről, amelyet a zsidók védelmében tartott legutóbb Genfben.

Anglia képviselője, aki kisebbségnek de minden emberi joggal és méltósággal felruházott kisebbségnek akarja látni a világ zsidóságát, a kimagasló angol zsidók közül Dávidt említtette, aki „angol patrióta volt és szívében zsidó”, aki többet tett az angol hazáért, mint az előtte és utána élő generációk politikusai.

A régebbi kampókeresztény lapok méltatlankodva és bosszusan innak erről a beszédéről, idegesen kérdőre vonják, minek avatkozik a német ügyekbe.

Mivelhogy Ormsby Gore azt is állította, hogy a németek alapjában mindig is elnyomták a zsidókat, ezért nem érvényesülhetett náluk zsidó politikus. De a tudomány területén felmutathatnak világ-hírű, történeti jelentőségű hódítókat: Einsteint, Ehrlichet, Hertzet.

A gleichschaltolt német sajtó erre így válaszolt:

Ormsby Gore ur elfelejtette azt, hogy nem a német nép tartozik halálal ezeknek az uraknak, hanem az urak halálködhatnak a németeknek, mert alkalmuk volt halhatatlanságot szerezni német földön.

Ezek a lapok még nem is olyan régen kénköves tollal irtak Hitlerék ellen.

Ismerjük ezt a vicesen fajtát, Göbbels, a propaganda-miniszter mondotta erről a sajtóról, hogy százegy százalékban akar kampókeresztény lenni.

Emlékezett arra a német zsidóságra, amely németebb akart lenni a németeknél. Száz és egy százalékkal. Jöjjön csak — és jönnie kell — egy más kurzus és akkor meglátjuk, ki nevet a vicejken.

A legújabb relativitás

Pár nappal ezelőtt Nagyszébenben zajlott le a Sachstentag demonstrációja, amelyen az öszegyi delegátusok hitet tettek a — hitlerizmus mellett.

Tehát hitet tettek a népek egyenjogúsága és a demokrácia ellen.

Tegyük hozzá: anélkül tehettek ezt, hogy a román állam hatóságai a legkisebb ellenállást tanúsították volna a különös és szinte érthetetlen demonstrációja szemben.

Mert hiszen nálunk demokrácia van. Azaz csak amolyan relatív demokrácia. Amely a demokráciát a nyílt ellenségeivel szemben türelmes, ellenben befittotta a csernovici Makkabját, mert azt egy kevésbé favorizált kisebbség: a zsidóság

Erőszakos megmozdulásokra készül ősszel a diákság?

Előkészületek a numerusz klauzusz erőteljes követelésére

Bucuresti-Bukarest, október 7. (Az Uj Kelet tud.) A Tempo értesülése szerint az antiszemita diákszervezetek vezetői elhatározták, hogy ősszel teljes erővel veszik fel ismét a harcot a numerusz klauzusz, illetőleg a numerusz nullusz bevezetése érdekében. A diákok követelik a numerusz klauzusz az egyetemeken az összes idegenekkel (magyarok, ukránok, bolgárok, rutének, stb.) szemben, murensz nulluszt pedig a bírói karban és a hadseregben. A diákság vezetői statisztikai adatokat gyűjtöttek össze annak bizonyítására, hogy a kisebbségi elemek egyre inkább tért hódítanak ezekben a nemzetvédelmi szempontból fontos állami

intézményekben.

A diákság a kormány elé fogja terjeszteni kívánásait. Amennyiben ezek a kívánások nem lesznek teljesítve, úgy a diákok el vannak határozva arra, hogy az erőszaktól sem riadnak vissza. Zajos uccai tüntetések következnek, végül pedig proklamálják az ország összes egyetemén az általános sztrájkot. Stefan Cămpineanu mérnök, az antiszemita diákszövetség elnöke megbeszélést folytatott ezekben a kérdésekben az egyes diákcentrumok vezetőivel. Elhatározták, hogy kérni fogják a Vaszgárdától és az Antiszemita Ligától követeléseik támogatását a parlamentben is.

Dollfuss gyógyultan elhagyta lakását

Tüntető-jelleggel kezdődött meg Bécsben a szakszervezeti internacionálé kongresszusa

Bécs, október 7. Dollfuss elhagyta lakását s rövid időre a Szent István dombra ment. Ezt megelőzőleg tegnap Dollfuss kancellárt két professzor és két másik speciálista megvizsgálta. A kijadott orvos jelentés megállapítja, hogy úgy a tüdő, mint a szív működése teljesen normális. A sebek jól gyógyulnak. A kancellárnak semmi láza nincsen s állapota semmi kívánni valót nem hagy maga után.

Tegnap a Leopoldstrasse egyik kávéházában letartóztatták a nemzeti szocialisták egyik akcióbizottságát. Tizenegy letartóztatott ember folyik ebben az ügyben a bünvádi eljárás.

Egyidejűleg a szövetségi kancellári hivatal 3 hónapra kitiltotta Ausztriából a berlini Arbeit und Staat és Arbeiter-tum e lapokat, továbbá a Mühlheimer Zeitungot, a Generalanzeiger Wuppert-halt, a Leneffer Kreisblattot és a Dresde-

ner Anzeigert.

Ujabb jelentés szerint az osztrák belső kölcson jegyzése kedvezően halad előre. Öt nap alatt felét már lejegyezték.

Legújabb jelentés arról számol be, hogy a kremsi Szentháromság téren, a hazafias front cégháza előtt amonitombomba robbant. Az explózió megrongálta a színház kapubejárátát és lesodorta helyéről a hazafias front névtábláját. Egyébként sebesülést nem okozott. A bomba elhelyezői ismeretlenek.

Bécs, október 7. A szakszervezeti internacionálé kongresszusa megkezdődött. A szigoruan bizalmas jellegű kongresszus színhelyéről azért választották ki az osztrák fővárosot, hogy kifejezésre juttassák szolidaritásukat a nehéz helyzetben levő osztrák szakszervezetekkel szemben és hogy megerősítsék az ausztriai szociáldemokrata párt pozícióját.

akartja megrendezni.

Általában korunk egyik tünete, hogy nemcsak a fizikai és az erkölcsi relativitást találta fel, hanem a politikai relativitást is.

Igy a demokrácia relativitását. Ahány ország, annyiféleképpen magyarázzák és alkalmazzák a demokrácia alapvető eszméit.

Főleg erre fejték, Kelet-Európában.

Nálunk például a kormány, mely a demokrácia őrzőjének és letéteményesének hirdeti magát, úgy véli leghatásosabban megvédelmezni a demokráciát — ha egyáltalában nem védelmezi meg és szabadjára engedni leghalálosabb és legveszedelmesebb ellenségeit, viszont a demokrácia őszinte híveit lehetőleg üldözi.

Igy kívánja ezt a relativitást. Csehszlovákiában azonban, tekintettel éppen a relativitásra, egészen másképpen értelmezik a demokráciát.

Szerintünk sokkal egészségesebben és becsületesebben, mint nálunk, Csehszlovákiában aligha volna elképzelhető egy nagyszébeni izü és tenden-

ciájú demonstráció a fennálló demokráci-
kus államrend ellen és egyidejűleg a német imperializmus mellett.

Ellenkezőleg: Csehszlovákiában letartóztatják a hitlerista alakulatok vezetőit, feloszlatták a nemzeti szocialista pártot és beülték orgánumaikat.

Ugy vélekednek, hogy a demokrácia jogai csak azoknak az egyeseknek és pártoknak járnak ki, akik és amelyek igenlik a demokráciát.

Nálunk, ahol állítólag szintén demokrácia van, egészen másképp vélekednek a „demokrácia” exponensei.

Hagyják, hogy a fejükre nőjjon a fasizista áradat. Mintha azon a véleményen volnának, hogy a demokrácia kimondottan arra való, hogy a fasizmusnak nyisson utat.

Holott a valóságban mégis csak egy demokrácia van.

Az, amelyik kíméletlenül leszámol az ellenségeivel.

S az, amelyik nálunk nem uralkodhatik. Ellenben kacéran kacsingat leghalálosabb ellenfele: a fasizmus felé.

VILÁG TÜKRE

A huszonöt éves bolgár királyság

1908 október 5-én a Kóburg-Kohary házból származó I. Ferdinánd 1887 óta Bulgária hercege független királysággá proklamálta országát és a cári címet vette fel. A proklamáció egy nappal azután történt, hogy I. Ferenc József Boszniát és Hercegovinát bekebelezte az osztrák-magyar monarchiába, néhány hét tel ezután, hogy I. Ferdinand a bécsi császári udvar vendége volt és néhány hónappal azután, hogy Konstantinápolyban kitört az ifjú-török felkelés. A Balkán politikai konstellációjában akkor indult meg a nagy átrétegződés folyamata. Oroszország hagyományos a XVIII. századból származó balkáni politikája amelyet az ozman birodalommal szembeni ellenségeskedés határozott meg, de amelynek osztrák-ellenes jellege is volt, az első nagy vereséget készült elszenvedni.

Ferdinánd 1908 október 5-én kijadott proklamációja egy fejlődési folyamat lezárását, ugyanakkor egy új politikai periódus kezdetét jelentette. Befejezést annyiból jelentett, hogy Bulgária végül megkapta a maga nemzeti kívánásainak megfelelő önálló államiságot. Az 500 éves török uralom után, amely a bojárok amselfeldi kereségétől (1389) egészen a berlini szerződésig (1878) tart, a bulgárok első ízben vonhatták meg állam határait. A nemzeti szabadságmozgalmak világméretű utja elkerülte őket, míg Északserbia már 1817 óta korlátlan önkormányzattal rendelkező hercegség és Görögország 1830 óta a hatalmak garanciája mellett autonóm monarchia volt. 1867-ben a bator fiatal költő: Christo Boteff és híveinek utja nem általános felkeléshez, hanem a török katonák bajnaktjeitől elszöndevett halálhoz vezetett. Holott 1835-ben már megkezdődött a bulgár nemzeti szellemi reneszánsz, amely különösképpen az iskolákra és az irodalomra nyomta rá bélyegét. Az egyházi ellenlék épügy szembeállt a konstantinápolyi görög pátriarchával és a fanarióta klérussal, mint ahogyan az ujjászületett bulgár irodalom harcolt a görög szellemi kultúra uralma ellen. Befolyása azonban vajmi kevés volt a forradalmi eseményekre, amelyek besodorták a bulgárokat az 1878-ós bosznia-hercegovinai felkelésbe. 1876-ban a cirkaszaiak, tatárok és pomákok elleni harcban vitték, 1877-78 között pedig Gurko vezérlete alatt bulgár ezredekét állították az előnyomuló oroszokkal szemben.

1908 október 5-e nemcsak a népi egyezésítés és az államalakítás fejezetének lezárása volt, hanem a független politikai tevékenység kezdetét is jelentette. A Balkán annakidején, különösképpen gazdasági visszamaradottsága folytán nem volt egyéb, mint az ujkorba meghosszabbított, földrajzzá lett középkor. Ferdinand és tanácsadói a világpolitikába, világgazdaságba és világforradalomba való bekapcsolódást akarták, mindenek előtt is olyan módon, hogy lerázzák magukról az orosz hegemoniát és Európa felé orientálódnak. Annakidején Európát, amelynek délkeleti kijáratja volt a Balkán, Középeurópa jelentette. Az a Középeurópa, amely nemcsak a Balkán, hanem saját maga kárára is az 1739-es belgrádi béke óta tartózkodott egy nagyvonalu, aktív balkáni politikától.

Mjutám Bulgária első hercege, a cári unokaöccs: Battenbergi Sándor áldozatul esett az orosz balkáni politikának, amelynek célja a kis balkáni államoknak a szentpétervári udvartól való feltétlen függése volt. — kezdetben az volt a látszat, hogy Ferdinandra is hasonló sors vár. De csak egy látszott. A Kóburg 1887-ben az orosz tiltakozások ellenére jött Bulgáriába. A ruszofilek pétérvári nyomásra ellene fordultak, nagy ügyességre és rendkívüli diplomáciára volt szükség, nehogy Bulgária második uralkodója legyen kénytelen ország nélkül hazautazni. Ferdinánd első intézkedései

kiadó...
Baron...
telefon: 9-77.

ezért oroszbarátabbnak tüntették őt fel, mint aminő ténylegesen volt. Menesztette miniszterelnökét, Stambulovot és visszahívta az oroszbarátokat a szünetéből. Ezek azzal fizettek neki, hogy Szófia utcáin legyilkolták Stambulovot. Egy 1902 decemberében Oroszországgal kötött titkos katonai konvenció megpecsételt látszott az orosz-bolgár egyességet. Talán sikerült is volna Oroszországnak tarós balkáni szövetséget szereznie, ha nem fűzte volna ismét szorosan magához régi szláv barátját, Szerbiát az új, bár éppennyig szláv Bulgária rovására, anélkül, hogy előzőleg a szerb-bulgár elemeket, különösképpen pedig a macedóniai kérdést megoldotta volna. A Karagyorgyevics-család amely 1903-ban elfoglalta Szerbia trónját, széleskörű propagandához látott hozzá Macedóniában. Ez a bulgároknak annál kevésbé lehetett kedves, minthogy ők időtlen idők óta legközelebbi rokonnak tekintették a macedónokat. Oroszország úgy szívtán meg sem próbálta a vitás almát, amely addig az ottoman birodalom ölében nyugodott, eltávolítani vagy legalábbis megmutatni jövőbeni felosztásának módját.

Bulgária ruszofili politikájának vége 1913 nyarán, öt évvel a független királyság kikiáltása után következett be. Az 1912-es két Balkán-háborúnak — az egyiket a szerb-görög-bulgár szövetség vezette Törökország ellen, a másodikat a szerbek, görögök és románok Bulgária ellen — vége volt. Oroszországnak ez alkalommal meg kellett volna oldania egy gordiuszi csomót. Nem tette ezt, Szerbiára való tekintettel, amelyre szüksége volt Ausztria-Magyarország ellen. Míg 1908-ban a Ferdinand királyt való koronázása ellen szerb tiltakozásokat elűssolta és a törököknek Bulgária réséről járó kártérítés egy részének fizetését magára vállalta Oroszország, a macedóniai kérdést már a bulgárok közreműködése nélkül oldotta meg. Midőn 1913-ban Oroszország, Franciaország és Anglia elutasították a bolgárok által kért kölcsönt, amely aztán a berlini Diskontogesellschafttal jött létre, ez már csupán a stádiumát jelezte azoknak a szerződési tárgyalásoknak, amelyek Bulgária és a központi hatalmak között folyamatban voltak.

1915 október 12-ikén a katonai egyezmények és a plessi szerződés alapján Bulgária a központi hatalmak oldalán lépett a háborúba Szerbia ellen. A világháború folyamán elvitt fegyvereit mindenütt, ahol csak bolgár irredenta találhatók volt: Macedóniába, Traciába, Dobrudzsában. A bolgár front 1918 szeptemberében bekövetkezett összeomlása egy hónappal később Ferdinand királynak huzonhárom éves fia, Boris javára való lemondását vonta maga után. A neuilly-i békeszerződés nemzetileg nyomorékká verte Bulgáriát. A streimoi szerződés fontos Ozei tengerpartvidék től fosztotta meg. Gazdaságilag a reárrótt 72 milliárd lejes kártérítés alatt vérzett el, bár ezt később alig a negyedére mérsékelték, hat évtizedre tolvai ki a fizetési terminusokat.

Ezenközben Bulgária, amely tulságosan sokáig volt játékszere a balkáni egyensúly politikájának, oly módon próbálta mezőgazdasági válságát áthidalni, hogy Stambolinszki miniszterelnök sereg alatt (1920—1923) a legradikálisabb európai agrárreformot vitte keresztül. Felosztásra kerültek a Korona és az egyházi javak, valamint a nagybirtokok a föld nélküli parasztság között. Ez a reform Stambolinszki után következett Zankoff-, Lipasev- és Musanov-kormányok alatt is érvényben maradt. Mint Malinov bulgár külügyminiszter a londoni világgazdasági konferencián kifejtette Bulgária, amelynek külkereskedelme mezőgazdasági termékek kivitelére támaszkodik, a jelenlegi gazdasági állapotok folytán az összeomlás küszöbén áll. Nemzeti jövedelme egy lélekre átszámítva nem tesz ki többet, mint évi 164 arany frankot. Ehhez járul a költségvetés megterhelése a mindösszesen 300.000 főre rugó macedóniai, görögországi, szerbiai és dobudzsai mekkültekkel. Ez a kérdés 1926-ban a népszövetségi tanácsot arra indította, hogy külön kölcsönt folyósítson Bulgáriának.

Ötven évvel politikai önállóságának elnyerése után súlyos problémák előtt áll Bulgária. A Balkánon sürgős gazdaságpolitikai megoldásokra van szükség.

— Gyomor-, bél- és anyacserebetegségnek a természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.

A nagy per, mely lázban tartja Palesztinát

A jaffai tárgyalóterem, ahol az Arlosoroff per vizsgálata folyik. Kis nooték a vádlottakról és a nagy per többi szereplőiről

Jeruzsálem, október 7. Palesztinát még most is, négy hónappal a gyászos esemény után változatlan izgalomban tartja az Arlosoroff-per. Ahol két ember együtt van, ott nyomban kigyulnak a szenvedélyek és kerülhetetlen állásfoglalás történik a munkáspárt, vagy a revizionisták oldalán. A lapok pillanatra sem szünek meg napirenden tartani a kérdést. Még a kongresszus friss eseményei sem szorították háttérbe a per iránti érdeklődést. Ha tárgyalás van, szóról-szóra, oldalakon jön a legkimerítőbb beszámoló az összes lapokban. Az objektívításhoz természetesen sok szó férhet. Mert amikor az újságíró a tárgyalóterembe lép, már régen be van állítva valamely irányban. Például a munkáspárti „Davar” jelentése a revizionista „Chazit Háám”-étől annyira különbözik, hogy ember legyen az, aki ráismer, hogy egyazon perről van szó! A Doar Hajjón és a Haarec a két mérsékelt sajtóorgánium. Egyik jobbfelé kockotál, a másik balra szimpatizál. Még az „Itónenu” gyereklap is az Arlosoroff-essel van telve és a „Kolnóá” irodalmi folyóirat ugyancsak érdeklődést keltett a címlapján megjelent karrikatúráival.

Harc a belépőjegyért

Ebben a mesterségesen fűtött atmoszférában elképzelhető, milyen érdeklődés nyilvánul meg a per tárgyalása iránt. A per ugyan még vizsgálati stádiumban van, de a vádtanács tárgyalásai nyilvánosak. Egy-egy ilyen tárgyalásra a bejutás szinte lehetetlen. A helyek mind le vannak foglalva újságírók és egyéb protekciók számára. Három napig kellett loholnom, amíg a kormányzósági engedélyt megszereztem a jaffai törvényszék tárgyalótermébe való belépésre. A kicsi, alig kétszáz ember befogadására alkalmas teremben tárgyalják az Arlosoroff gyilkosságát. Szarzs angol rendőrök s egy arab törvényszéki szolga ügykezelnek rendet tartani a tulzsfolt helyiségben. Viaskodniuk kell a bejáraton és ablakokon betülő tömeggel. Itt ott közharc fejlődik ki. A terem földszintes, boltíves, ódon levegőjű. Csöppet sem alkalmas monstre-per letárgyalására. A széles alacsony ablakok nyitva vannak. Behallatszik egy-egy arab obegatása, néhol számbabogással színeze, a legrámaibb vallomások közepette! A bíró nem egyszer kénytelen szavait megszakítani, amikor a teherautók zaja elnyeli a hangot. A hőség tébolyító. Újságok, füzetek, kalapok lengenek a levegőben, minden tárgyat legyőzően alakítanak át. Nők és férfiak a hallgatóságban külön ülnek. Szigorúan elválasztva. Nyilván arab szokás szerint.

Bevonulnak a vádlottak

Mire megérkezem, az újságíróasztal roskadozik a zsurnálistáktól. Negyvenötven újságíró ül, mint a hering egymás mellé préselve. Előkelő helyre, a baloldali első sorába vezetnek. Első teendőm a szomszédommal barátságot kötni. Ki tudni tőle, milyen nyelvet beszél, van-e némi hajlandósága a szóbaérészkedésre és melyik oldalra igyul? Néhány perc múlva kimerítő információim vannak mindenről. Első kérdés, hol ülnek a vádlottak? Szomszédom a bírósági asztallal szemközt lévő üresen álló két padorsora mutat. Bördíványok. Percek múlva két rendőr között bevonulnak a vádlottak. A moraj, zaj, amely a belépésüket kíséri, inkább óvációnhoz hasonlít. Örülnek, hogy kezdetét veszi végre a tárgyalás? Hiszen hajnali négy órától lesik az ajtónyitást és állanak sorban a türelmetlen, szívvel-lélekkel érdeklődő pártemberek. Az ember önkéntlenül elmosolyodik, amikor az arab rendező, igazi, tipikus bírósági „jó-pófa”, leplezetlen örömmel megy a vádlottak elé s mint régi jó barátokat üdvözlő őket. Még pedig a vádlottak nyelven, jiddisül. Aztán a hallgatóság felé fordul, „setzen sie sich.” Mert bármilyen súlyos is a politikai ellentét, a két nép beszél egymás nyelvét. A ben szülött zsidók arabul és az arabok a héberben kívül néha jiddisül is.

A védők és az ügyész

A mellettem lévő újságíró szünet nélkül nyagrogat: „mi ze, mi ze” ki ez, ki ez, minden egyes belépőre. Ez Kavsermann haifai ügyvéd, Staffszki védője. Aztán a lengyel konzul érkezik „lekezel” a vádlottakkal és diskurzusba kezd velük. Ujra egy ügyvéd, dr. Cohen, Aba Achiméir védője. Aktatáskás ember, tit-

kárnóval felszerelve tart a vádlottak felé. Binjamin, Rosenblatt ügyvédje. És megérkezik közben az özevgy ügyvédje, Bernhard Josef. Melyik az ügyész? — érdeklődöm. Ott ül maga mellett, a nő mellette a felesége. — feleli ostromolt szomszédom. Megrezenek. Ösztönszerűen. Nem szeretem az ügyészeket. Mintha bűnös lennék, úgy félek tőlük. Léküzdöm gatlásomat és szemügyre veszem őket. Az angol újságba mélyedő sápadt arcu magas ügyész és a hideg tekintetű, majdnem kellemetlen szépségű fekete asszonyt. Katonásan egyenes a tartása, ahogy férje mellett ül komoran. Zsidók. Az ügyésznek egyelőre semmi szerepe, magyarázza új „barátom”, csak figyelj a vizsgálat menetét.

Sebbel-lobbal fúrge, alacsony, nyugta-

Akiket a gyilkossággal vádolnak

Derült, gondozott arcok. Csodálkozom. „Gyilkosokat” nem így képzél el az ember. Hol itt a bilincs, esőrgő láncok, a szigor, a szótlanág, a megvetés? Azokból a historikból, amelyekkel valaha bűnügyekről olvastam, egészenmás képzeteim voltak. Azt hittem, lenyírt fejű, borotvátlan, vad arcokat talállok. Ezek azonban igen jó benyomást keltő, jó külsejű, ápolat emberek. És derültek. Hol a közönség köréül fogadják az üdvözléseket, mosolyokat, hol az ügyvédek, konzullal tárgyalnak, diskurálnak. És egymásközt nevetgelnek. Minden mozzanatot azt látszik igazolni, hogy nem súlyos gyilkossággal terhelt vádlottaknak, hanem inkább, tragikomédia középpontjában érzik magukat, ahol furcsa véletlen folytán ők kepezik a látványosságot. Staffszki, Rosenblatt, Minz és Aba Achiméir ülnek a vádlottak padján. Két rendőr között. Amikor valamelyik vádlott beszél, a rendőr is mindig feláll. Staffszki oldalán zsidó rendőr ül, Alef, táv, zájja a száma. A három csillogó héber betű a fekete alapon ragyogóan tündöklök. Beszélget Staffszkival.

Két testvér

Mögöttem nyugtalanul igyekszik egy nő pillantásait a vádlottak felé irányítani. Egy izben Staffszkival látom néhány szót váltani. Felülnek nekem. Különösen izgatott, mégis inkább mogorva, haragos és csuf az arca. Mintha könnyet is láttnam volna a szeme szögletén. Eleinte azt sem bírom kivenni, hogy a harag, vagy az együttérzés indulatái szántanake végig az arcán. Csakhamar megtudom, hogy a lány „poelet”, chaluca, a daganjai kvucából. Aba Achiméir testvére. Minden tárgyalásra szabadságot kap a kvucából és résztvesz. A politikai világnézet két ellentétes pólusán állanak ők. Aba Achiméir a jobboldali forradalmi revizionista, a huga pedig a baloldali tipikus munkásnézőnek példás képviselője. Politikai nézetek a legmélyebb szakadékot tudják testvér és testvér köze vonni. De egy katasztrófa egybekövösolja őket mégis. Ez a vér szava.

A revizionista forradalmár

Aba Achiméir. A legkiváncsibb. Erdek, átszellemült kifejezés, szemüveg mögül élénk, apró, fekete szemek, felfelé meredő, sötét színű haj. Mikor nevet, kellemes vonásai vannak és egészséges, szép fogor villan elő. Ő a mai nap egyik szenzációja, az új vádlott. Ennek a beiktatásával kezdődik a tárgyalás. Kétségkívül a legérdekesebb alakja a vádlott-blokknak. Oroszországból került Palesztinába. Szemere vetik, hogy pálvatutását baloldalon, a „Davar” munkáslapnál kezdte. Azt is, hogy bátyja Oroszországban forradalmi golyóktól hullott el 1917-ben. Hebraizált nevébe is sokat magyaráznak bele. Különös kommentárok vannak ahhoz, hogy Aba, a mindennek atyja akar lenni és Achi, Méirnek, a forradalmárnak az öccse. A filozófia és történelem doktora. Bécsben végzett. Héber szemináriumot is látogatott ott. Gimnáziumi éveit a telavivji Herzl gimnáziumba nyulnak vissza. Intelligens arc. Kiváló cikkíró. A Chazit Háám revizionista sajtóorgánium egyik szerkesztője. Forradalmi a külseje? Lehet. Az embernek inkább az a gondolata támad, hogy örült, vagy lángész az, akinek naplóját itt a nyilvánosság előtt boncolják apró szilánkokra. Uri Zwi Grinberg levelében Gandhinak nevez. Ez a hasonlat tetszik nekem. Valóban az

lan szemü fekete ember érkezik. Nehéz iratesomákat cipelnék utána rendőrök. És corpus delictiket. Ez a nyugtalan kis fekete szemü ember Silrit, rendőrtiszt. A tulajdonképpeni ügyész szerepét tölti be a vizsgálat folyamán. Ő az általam vádló. Szeárd zsidó, jeruzsálemi. Az ügyvédek között, szemben a bíróval, foglal helyet. Egyik oldalán Arlosoroff ügyvédje, másikon a három védő. A vádlottakkal is beszél, nem a hivatalos szigor modorán. Elénk két tolmács kerül, akik állandóan fordítanak, tolmácsolnak, felváltva. Majdnem teljes a törvényszéki ensemble, csak a bírói szék üres még. Kettő. Addig alaposan szemügyre veszem a vádlottakat. Látésőre, lorgnonra nincs szükség. Alig másfél méternyre vannak tőlem.

a típus. Csak nem olyan csunya. De látózetlen keresztül majdnem átérződnék. Átlátszanak esontjal, mintha ugyancsak éhségstrájkjal, aszketizmussal tarkítaná napjait. Nacionalista a vélekedés, mint a hindu vezér. És az angolok itélőszéke előtt áll, mint amaz.

Minz, az ártatlan

Mellette ül Minz. A másik szenzáció. Őt a tárgyalás első fejezetében szabaddalra helyezik. Csinos, kellemes fiatal ember áll fel. Megilletődve. Hogy elhagyja a borzalmas helyet, a vádlottak padját, amelyet a pártisznyedély tulkapása juttatott osztályrészeül. Sápadi. Halvány mosoly dereng az ajkai körül, amikor „volt” vádlott-társai meleg kézzorítással bucsúznak tőle. Minz másfél esztendővel ezelőtt került Lengyelországból ide. Boxbajnok. Revizionista. A „Happóel” munkácsapat trénerje és a Betár instruktora volt.

A fővádlott

A vézna, törekeny Rosenblatt alakja következik a vádlottak padján. Szinte gyermek. Alig 20 esztendő az egész kis „gyilkos”. De ennyinek sem néz ki. Halvány arca, finom ajka inkább lányos. Dus fekete haja feiféle van fésülve. Talán ez ad mindössze némi elszántságra való határozottságot a kifejezésébe. Ennek a kezében sült el a gyilkos fegyver a telivivi tengerparton? Az ember kétkedőn rázza a fejét. A Kfar-szábai revizionista kvuca telepéről hozták ide.

A büntárs

Staffszki, a büntárs. Az első szám a vádlottak között. Természetes növsű. Tagbaszakadt. 30 év körüli, derűs kifejezésű, egyszerű lengyel zsidó. A tiszta lelkiismeret nyugalmát látni rajta. Egyszerű arc a végtelenségig. A bűnök, ravaszágnak, akár csalafintaságnak még csak nyoma sincs ezen az arcon. Ugy vélnéd, hogy a legyek ellen sem tudna szövetkezni. Legalábbis ez a nyugodt, szimpla kifejezés nem árulja el. Látam ugyan később, a tárgyalás során, amikor egy perfid tanuval szállott szembe, hogy élet és értelem, direkt intelligencia tudja hevetni ezt a lengyel-paraszt-arcot. Tűzbe jön és szellemes replikázó. Csak jiddisül beszél. És ennek a nyelvnek utóéletlen zamatja, ize külön életet kölcsönöz a szavainak.

A bíró

Egy angol rendőr „Amód”, felállt vezényel héberül és megjelenik a bíró. Meghajol a teremben lévőkhöz felé, leül. Nincs sem komor, sem szigorú vonása. Modora megnyerő. Első látásra szimpatikusnak tűnik nekem. Kutatók emlékeimben valami nagy hasonlatosság után. Hivatása magaslátán áll és türelmes a végletekig. A hosszú héber vádirat és tanulmányok felolvasása alatt is érdeklődést tanusit és majdnem atyai az a pedantéria, ahogy vigyáz, hogy a tolmács el ne mulasszon akár egy szót is jiddisre fordítani. Nem egyszer figyelmezteti. És amikor angol kiejtésével angol szavai között ezt a szót „jiddis” ejti ki, direkt kellemessé válik. A mellette ülő vöröses hajú, halványarcu, fiatalember, a fia. Jogász. Londonban tanult. Szorgalmasan résztvesz atyjával minden tárgyaláson. A mozgolódás, terefele, lázas vitaközás, minden zaj elül. Méltóságos, komoly csend. Egyetlen nagy várakozás olvad össze az egész terem. Hatalmas kérdőjelle: mi következik most? Kezdetét veszi a per.

Ohlbaum Etus

Vaida ülésze valója

Bucuresti-Buk. Kelet tud. A n. rehájtó bizottság érdeklődéssel vá. folyt le, egy al. a végrehajtó biz. niu három híve. mat szavazott V. elnöknek arra, l. szerint intézze e. dülő fegyelmi ü. gét maga mögöt. mány, most má. rában folytathat. terelnök ismét. hajtó bizottság. az uralkodó telj. után a bizalmat. Vaidának, a kor. telenül megerős. látszik, hogy a. vartalanul folyt.

Sokan azt hitte. hivi fel fogják. zottság előtt vez. egész problémái. zott formában n. azok is, akik sz. Gyula ügyét, es. tették a kérdés. dr., kolozsvári k. nácsokozások elm. lentette ki, hogy. igénybevegye a. miniszterelnök a. laszában megült. hogy négy évtize. niu Gyulához és. meg, hogy ebbe. jon. Vaida azonb. Hozzátette, hogy. óvakodna újabb. be idézte Maniu. me Istén barátá. mel majd elbáno.

Ezek a nyilván. meg korántsem v. hogy elegendő g. jelenlétöknek a. letően. Végeredm. bizottság ratifiká. ti képviselőnek a. tént kizárását, a. konkrét ok csak. szerzőjének dr. E. kizárását látszot. vezetésébe aznb. dr. Lázár Illéssel. képviselővel szem. és esetleges re. mény a gyöngésé.

Miért

Beavottak me. arról, hogy a pá. gának hangulata. volna, ha Maniu. vett volna részt a. végrehajtó bizo. időtartama alatt. dott. A volt min. elérkezettnek az. akcióba lépjen. mert bár a szóvá. val az erdélyi m. terek többsége m. ezek között csak. zetője van az erd. A kimagaslóbb. semleges állasp.

A br. Kemény. nyegszővő ü. nyitja meg Str. ucca) 1. szám.

Szö

Belépés díja. Vételköteleze.

Az új politikai horoszkop: A kormány marad...

Vaida Sándor nyilatkozik a parlament őszi ülészakáról, amely „látszólag viharosnak, valójában termékenynek” ígérkezik

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága ratifikálta a három kománypárti képviselő kizárását és bizalmat szavazott a kormánynak. Miért nem lép egyelőre akcióba Maniu?

Bucuresti-Bukarest, október 7. Az Uj Kelet tud. A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának csütörtöki nagy érdeklődéssel várt ülése programszerűen folyt le, úgy ahogyan azt bejósoltuk: a végrehajtó bizottság ratifikálta Maniu három hívének kizárását és bizalmat szavazott Vaida Sándor miniszterelnöknek arra, hogy a legjobb belátása szerint intézze el a párton belül előforduló fegyelmi ügyeket. A párt többségét maga mögött tudván a Vaida kormány, most már nyugodtabb atmoszférában folytathatja munkáját. A miniszterelnök ismételtlen leszögezte a végrehajtó bizottság előtt, hogy kormánya az uralkodó teljes bizalmát bírja. Miután a bizalmat a párt is megszavazta Vaidának, a kormány pozíciója kétségtelenül megerősödött és bizonyosnak látszik, hogy a kormány egyelőre zavartalanul folytathatja működését.

A Maniu probléma

Sokan azt hitték, hogy Maniu erdélyi hívei fel fogják vetni a végrehajtó bizottság előtt vezérük visszavonulásának egész problematikáját. Ez ilyen határozott formában nem következett be. Még azok is, akik szívesen látnák Maniu Gyula ügyét, csak per tangensin érindültek a kérdés lényegét. Socol Aurel dr., kolozsvári képviselő a szovátai tanácskozások elnöke szükségesnek jelentette ki, hogy Maniu szolgálatait igénybevegye a párt és a kormány. A miniszterelnök a felszólalásra adott válaszában megújította azt a kijelentését, hogy négy évtizedes barátság fűzi Maniu Gyulához és senkinek sem engedí meg, hogy ebbe a barátságba beleszóljon. Vaida azonban nem állott meg itt. Hozzátette, hogy jó volna, ha Maniu óvakodna újabb barátaival. Emlékeztetett az eddigre Maniunak a mondását: „Ovj meg Isten barátaimtól, az ellenségeim-mel majd elbánok valahogyan”.

Ezek a nyilvános tanácsok azonban még korántsem voltak alkalmasak arra, hogy elegendő garanciát nyújtsanak a jelenlévőknek a jövőbeni harmóniát illetően. Végeredményben a végrehajtó bizottság ratifikálta három Maniu-párti képviselőnek az elnökség által történt kizárását, annak ellenére, hogy konkrét ok csak az elkobzott broszura szerzőjének dr. Boila Zakariásnak a kizárását látszott alátámasztani. A párt vezetője azonban attól tartott, hogy a dr. Lázár Illéssel és főleg dr. Leventu képviselőkkel szemben elkövetett tévedés esetleges reparálását a közvélemény a gyöngeség jelének tekintené.

Miért nem lép nyílt akcióba Maniu

Beavatottak meg vannak győződve arról, hogy a párt végrehajtó bizottságának hangulata másképpen alakult volna, ha Maniu Gyula személyesen vett volna részt azon. Maniu azonban a végrehajtó bizottság tárgyalásainak időtartama alatt is Szovátán tartózkodott. A volt miniszterelnök nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy nyílt akcióba lépjen, többek között azért, mert bár a szovátai találkozás alkalmával az erdélyi nemzeti párti parlamentek többsége mellette tett hitvallást, ezek között csak néhány prominens vezetője van az erdélyi nemzeti pártnak. A kimagaslóbb személyiségek vagy semleges álláspontot helyezkednek,

mint Pop Csicsó István, vagy pedig a hatalommal tartanak, mint Voicu Niculescu, Mihai Popovicu, Dumitru Manlelcu, etc. Maniu inkább hagyja temperamentumához híven, hogy az idő dolgozzék érte és igazolja tételeinek igazságát. A szovátai tárgyalások konkluziójaképpen ugyanis Maniu mereven ragaszkodott azon követeléséhez, hogy az állami hierarchia a párt programjának és ideológiájának szellemében épüljön fel. Ettől Maniu nem hajlandó eltérni, de még távolról sem bizonyos az, amit egyes lapok írnak, hogy a volt miniszterelnök a parlament őszi szessziójának megnyitása után a képviselőház székéről is meg fogja hirdetni álláspontját.

A megszelídült Mihalache

A másik említésre méltó mozzanata a végrehajtó bizottsági ülésnek Mihalache magatartása volt. A parasztpárti vezér, miután alig két-három héttel ez előtt egy, a kormányval meven szem behelyezkedő programot kürtölt világá, a végrehajtó bizottság ülésén a kormányval való teljes szolidaritását szögezte le, sőt ő maga volt az, aki javasolta, hogy Vaidának teljesben szabadságot adjon a végrehajtó bizottság.

A kormány egyébként, mintha mi sem történt volna, lázasan dolgozik a parlament őszi szessziójának előkészítésén és reméli, hogy az ülészak nyugodtan és zavartalanul fog lefolyni. Hogy ez a reményesség milyen mértékben fog megvalósulni, az a jövő ténje. Egyelőre Vaida Sándor az őszi hadgyakorlatokon vesz részt, amelyekről egyenesen Kolozsvárra utazik, hogy kipihenje ismét az elmúlt hetek fáradalmait. Ugyanezkor Tilea miniszterelnökségi alminiszter szigorú inkognitóban Erdélyben tartózkodik és innen készíti elő politikailag a parlament őszi ülészakát. A miniszterelnök az optimista hangulatban végződő végrehajtó bizottsági ülés után nyilatkozatot adott a bukaresti Curentul munkatársának a belpolitikai helyzetéről. Vaida többek között a következőket mondta:

Vaida megelégedett

— Teljesen meg vagyok elégedve a végrehajtó bizottsági ülés lefolyásával. Kíváncsi vagyok, mit szól hozzá az ellenzék? Miután az ellenzék is szóba került, meg kell mondanom, hogy a liberális párt új kormányzati programja egész kellemesen lepett meg. Csak az a kár, hogy ez a program nem tartalmazza a praktikus megvalósítási lehetőségeket is. Remélem, hogy a liberális központi vezetőség egy következő ülésén el fogják határozni és közlik a közvéleménnyel ezeket a lehetőségeket. — tette hozzá ironikusan a miniszterelnök, aki a következőképpen folytatta nyilatkozatát:

Vita a liberálisokkal

— Pillanatnyilag meg kell békülnünk azzal, hogy elméletileg a liberális párt baloldaliabb pozícióit keresi magának, mint ahol a mi kormányzati programunk áll. Milyen szépen hangzik például a pénzügyi problémákra vonatkozó rész: konvertálják a városi tartozásokat, de ugyanakkor leszállítják az adókat is. Én azt kérdelem csupán, kinek a feladata lesz az ehhez szükséges 20 milliárd lejt fedezni? Miután pedig én nem vagyok felelős egy másik párt programjéért, indiszkréciónak volna részemről, ha megpróbál-

nék behatolni a minisztériumba azon okoknak, amelyek egy ilyen program megformulására készítették a liberális párt vezetőit. Valószínű azonban, hogy ha majd hatalomra jönnek, a liberális párt, akár a multban, most is el fogja tudni feleltetni ezt a programot, mint holmi stilisztikai gyakorlatot. Vagy még inkább, mint holmi ellenzéki fogadalmat.

— Mi a véleménye, miniszterelnök urak az őszi parlamenti szesszióról? — kérdezte az újságíró.

— Az őszi ülészak elé terjesztendő törvényjavaslatok előkészítése már folyik. Én azt hiszem, hogy egy látszólag viharos, lényegében azonban fontos és sürgősen szükséges törvények előkészíté-

stea

Cluj, Reg. Ferd. 9

ÁRAINK:

Mosott vászon	L 13
Ingzefir	L 13
Pizsama flanel	L 19
Mintás ruha flanel	L 25
Cérna barchet	L 29
Pr ma minőségű flanel	L 32
Sevjot ruha-szövet	L 55
Kabát szövet 140 széles	L 175
Lepedő vászon	L 54
Paplanlepedő vászon	L 75
GLOTH PAPANLON vászon háttal	L 280
GLOTH PAPANLON gloth háttal	L 390
CREPE DE CHINE	L 69

sében termékeny ülészak következnek. Viharos annyiból lesz, hogy bizonyos urak a választásokon kapott szavazataik számával fordított arányban fognak lármázni.

A forrongó Málta

A tartalékos tisztek iratot kaptak, melyben közeli behatásuk lehetőségére figyelmeztetik őket

Genf, október 7. Nemzetközi körökben némi izgalommal tárgyalják azt a hírt, hogy Máltában a tartalékos állomány tisztek iratot kaptak, melyben figyelmeztetés áll, hogy készüljenek el esetleges közeli behatásukra. Fokozza a helyzet bizonytalanságát az a híradás is, hogy a katonai kormányzó több ízben értekezletre hívta össze a helyőrségek parancsnokait és a kinevezett politikai

tanács tagjait, akikkel szigorító jellegű intézkedéseket beszélt meg.

Az idegenellenőrzést is rendkívüli módon megszigorították Máltában. Nem tudni, mi alapja van a biztonsági intézkedéseknek, de valószínű, hogy csak nacionalisták mozgolódása áll a hadijellegű ellenintézkedések hátterében s nincs alapjuk a hónapok óta kolportált háborus híreszteléseknek.

Hatalmas gyapotfőmegeket pusztítottak el Amerikában

Fél Európát el felelt volna látni a megsemmisített gyapottal

Newyork, október 7. Roosevelt elnök forradalmi „Kék sas” mozgalmát újabban nemcsak ipari téren szorgalmazza, hanem teljes intenzitással kiterjesztették a mezőgazdaságra is. A mezőgazdasági propaganda alapja az úgynevezett „Agricultural Adjustment Act”, amelyet Roosevelt elnök még májusban írt alá, végrehajtására azonban csak aratás után gondoltak. Az idevonatkozó törvény alapelveit a bevezető rész határozza meg, amely így szól:

Egyensúly termelés és fogyasztás között

„A kongresszus politikai irányvonala az, hogy a mezőgazdasági produktumok termelése és fogyasztása között egyensúly jöjjön létre és olyan piaci helyzet teremtsék, amely a farmerek számára biztosítsa a régi nyóvt. A mezőgazdasági produktumok árnyója kell, hogy megfeleljen az 1909 augusztusától 1914 júliusáig terjedő idők nyóvjának. A dohányárak számára azonban más periódus lesz mértékadó és pedig az 1919 augusztustól 1929 júliusig terjedő időszak.

Az elnök politikája szörözik azonban nemcsak a mezőgazdasági termelő érdekeivel, hanem a fogyasztóval is, amelynyiben az árak rendszeres csökkenéséről is történik gondoskodás.

Az amerikai farmer könnyen megértette a törvény intencióit. Még május havában a mezőgazdasági mozgalom élére a földművelésügyi miniszter állott, aki gyorsan megszervezte a mozgalmat és minden jelentősebb mezőgazdasági centrumban főokszervezetet állított fel, azal a kizárólagos tendenciával, hogy az elnök prosperitást ígérő mozgalmat minden áron keresztül viszi.

Tizenöt százalékos termésredukció

A különbség az ipari és a mezőgazdasági mozgalom között főleg abban áll, hogy míg az iparban kényszerárak és

kényszermunka viszonyok állanak fenn, addig a mezőgazdaság terén a jelszó: a szabad verseny. Azzal a megszorításal, hogy ennek a versenynek be kell illeszkednie a roosevelti mozgalom árszabályozó kereteibe. A jobb árak elérése érdekében a jövő évtől kezdve az amerikai farmer tizenöt százalékkal kisebb területet fog megművelni. Ez azt jelenti, hogy 1934-ben normális termésátlag mellett Északamerikában 124 millió bushel búzával kevesebbet fognak termelni, mint más esztendőben.

Elpusztított gyapottermés

Amit a búzával nem lehetett végrehajtani, azt a gyapottermelés körül a roosevelti mozgalom megselekedte. Nem várták be az 1934. évi gyapottermést, hanem az árak katasztrofális zuhanása miatt a már érés alatt lévő gyapotot megsemmisítették. A földművelésügyi minisztérium propagandistái éjjel-nappal dolgoztak, hogy néhány hét alatt meggyőzzék a farmereket nagy tömegeit az új törvény rájuk nézve áldásos hatásáról. Azokban a hetekben, amikor a gyapottermelő farmer tétlenül várja az aratást, ezekben a napokban előszedte megint az ekéjét és június végéig megsemmisítette a termést, azzal, hogy újra felszántotta földjeinek egy részét, nehogy egyetlen bála gyapot is romtsa az árakat. Kerekén 10.3 millió acres földön pusztították el a gyapottermést. Feljegyzésre érdemes körülmény, hogy éppen ebben az esztendőben rekord-termést vártak.

Ha nem az árak diktálták volna a tempót, a megsemmisített gyapottal fél Európát el lehetett volna látni ebben az évben gyapotáruval.

Ugyancsak az elvek, amelyeket a búzára és gyapotról alkalmaztak, irányadók rizsre, kukoricára, dohányra, teljes termésre is. Egyelőre be akarják várni az év eredményeit és csak azután fognak hozzá ezeknek a mezőgazdasági cikkeknek az állami szabályozásához.

A br. Kemény János-féle gyapjuszőnyegszövő üzem bérlete e hó 10-én nyitja meg Str. Universitatii (Egyetem utca) 1. szám alatt őszi

Szőnyegkiállítását

A kiállításon már bemutatóra kerülnek a tavaszi tervrajzpályázaton díjat nyert minták alapján készült szőnyegek is.

Belépés díjtalan!
Vételkötelezettség nincs!

OKTÓBER 8.
ztinát
vizsgálata
ny per többi
érkezik. Nehéz
utána rendőrk.
Ez a nyugtalan
Silrit, rendőr-
ügyész szerepét
ramán. Ó az ál-
dó, jeruzsálemi,
mben a bíróval,
alán Arlosoroff-
három védő. A
nem a hivatalos
két tolmács ke-
rdítanak. tolmá-
ndnem teljes a
sak a bírói szék
alaposan szem-
akat. Látszóre,
Alig másfél
olnak
csunya. De ál-
em átérződnék.
nta ugyancsak
mussal tarkita-
a a végletekig,
z angolok itélő-
az.
nz, az ártatlan
násik szenáció,
zetében szabad-
kellemes fiatal-
ve. Hogy el-
et, a vádlottak
enyvedély tulka-
szelül. Sápadt,
az ajkai körül.
saj meleg kéz-
e. Minz másfél
Lengyelország
evizionista. A
trénere és a
A fővádlott
enblatt alakja
adján. Szinte
és az egész Kis
n néz ki. Hal-
inkább lányos.
n fésülve. Ta-
i elszántságra
fejzésébe. En-
nyikos fegyver
Az ember két-
kfar-szábai re-
hozták ide.
A büntárs
első szám a
növéssü. Tag-
tús kifejezésü.
tisztá lelkiis-
ta. Egyszerü
ennek, ravasz-
nak még csak
Ugy vélnéd,
tudna szövet-
gott, szimpla
láttam ugyan
amikor egy
szembe, hogy
iligencia tud-
paraszt-arcot.
plikázó. Csak
a nyelvnek
külön életet
A bíró
felállt-
lenik a bíró,
felé leül.
goru vonása.
ásra szimpa-
ok emlékeim-
ság után. Hi-
relmes a vég-
irat és tanu-
irat is érdeklő-
yai az a pe-
y a tolmács
öt is jiddsre
elmezteti. És
ngol szavaí
ti ki, direkt
ülő vörösés
mber, a fia.
szorgalmasan
tárgyaláson.
zas vitatko-
gos, komoly
zássá olvad
lmas kérdő-
Kzedtetét ve-
baum Etus

Áthidalhatatlanok az ellentétek az angol-amerikai hadiadósságrendező tárgyalásokon

Anglia a tőkehátralék tíz százalékát ajánlja fel Amerikának

London, október 7. Washingtonban megkezdődtek az amerikai-angol hadiadósságrendező tárgyalások. Amerikai politikai körökben hosszú tárgyalást várnak, mert a kongresszus, mint ismeretes, nem volt hajlandó beleegyezni jelentősebb engedményekbe s az angol kormány vájtozatlanul azt követeli most is, hogy Anglia hadiadósságai olyan mértékben csökkenjenek, mint ahogy Lausanneban Németország fizetési kötelezettségeit

csökkentették. A Daily Mail legújabb értesülései szerint áthidalhatatlanok az ellentétek az amerikai-angol hadiadósságrendező tárgyalásokon. Anglia a tőkehátralék tíz százalékát ajánlotta fel Amerikának teljes kiegyenlítésként, de az amerikai kormány nem mert a kongresszus elé állni, ha nagyobb engedményt tenne, mint a hadiadóssági összeg ötvenszázalékának elengedését.

Teljes politikai fejetlenség Spanyolországban

Megbukott a Leroux-kormány is. Eddig három dezignált miniszterelnök adta vissza megbízatását az elnöknek. Jobboldali kormány alakul? A szocialisták szervezett akcióra készülnek

Madrid, október 7. Megalakulása óta a spanyol köztársaság szakadatlan válságokban megy át. A baloldali szélsőséges elemek rendbontásai mellett utóbbi időben a monarchisták is akcióba léptek. A nemrégiben lemondott Azanna-kormány után Leroux alakított kormányt, akit azonban a szocialisták lemondásra kényszerítettek. Leroux lemondása óta már három politikus kapott megbízatást kormányalakításra, de mind kénytelen volt visszaadni megbízatását. Politikai

körökben éppen ezért általános a tanácsatlanság. A szocialisták szervezett akcióra készülnek, tekintettel arra, hogy fennáll a lehetősége jobboldali kormány alakításának. A karhatalom az ország nagyobb városaiban rádiókészültségben áll. Egyébként tegnap Pedrogal dezignált miniszterelnök adta vissza megbízatását Alcalá Zamorra elnöknek, aki ezután Maranon dr. volt minisztert bízta meg kormányalakítással.

A régi Magyar Színház épületében akarják berendezni a kolozsvári rádióstudiót

Cluj-Kolozsvár, október 7. (Az Uj Kelet tud.) Elsőnek jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári rádióadóállomásnak már évek óta kísértő terve végre konkrét formát nyert. Dr. Deleu Victor polgármesternek a rádió részvénytársaság bukaresti igazgatóságával folytatott tárgyalásai eredményre vezettek. Kolozsváron már a legrövidebb időn belül felállítják a Studiót, az ezirányban elkezdett tárgyalások sikerrel folynak.

a régi színház épületét — a városi mérnöki hivatal véleménye szerint — alkalmasnak lehet tenni a stúdió számára. Eppen ezért a város szombatán átiratot küldött az egyetemi rektorátushoz, melyben azt kérte, hogy az egyetem az amugyis paragon heverő, értékes épületet, vagy legalább annak egy részét engedje át a stúdió céljaira.

Az Uj Kelet munkatársa ma úgy értesült, hogy a szombatán már ez irányban kezdődtek meg a tanácskozások, hogy hol állítsák fel a kolozsvári stúdiót, milyen helyiségbe helyezték el Kolozsvárnak ezt a nagyfontosságú kulturintézményét. A városi háznál sorbavették az összes városi épületeket, de végül egyiket sem találtak alkalmasnak a stúdió céljaira. Szóba került a régi Magyar Színház helyisége is, ez az épület most az egyetem tulajdonát képezi, azonban teljesen üresen áll, az egyetem azt a népies előadásokra alkalmas előadótermet, amelyet már három évvel ezelőtt tervbevittek, anyagi okokból nem építette meg. Kellő átalakítások után

Az egyetemi tanács a jövő hét folyamán fogja tárgyalni a város átiratát és a hét végén közölni fogja, hogy eleget teherbe a kérésnek vagy sem. Az Uj Kelet munkatársa beszélgetést folytatott a stúdió építését előkészítő bizottság egyik tagjával. A kolozsvári stúdió a most beállított Brassó mellett működő adóállomást fogja ellátni rendszeresen műsorral. Ebben a kérdésben egyébként állandóan folynak a tanácskozások a rádiótársaság bukaresti igazgatósága és a kolozsvári városháza között. Egyelőre még nem állapították meg, hogy mikor kezd meg működését a kolozsvári stúdió. Ez elsősorban attól függ, hogy találnak-e alkalmas helyiséget a stúdió céljaira vagy sem. Most érdekelt körökben azt várják, hogy az egyetemi tanács a régi Magyar Színházra vonatkozó kérés felől döntsön.

Vegyen a termelőtől!

Izléses blondel- és lécrámákat, művészies gobelin-, festmény- és fényképreket megrendelésre is gyári áron készít:

Rámagyár

v. Bartha M. u. 16.

Markovits Rodionnak, a „Szibériai gar nizon“ nagysikerű írójának legújabb műve a „Sánta farsang“, kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel. Ára füzve 36 lej, kötve 60.

MATASURI pentru ROCHII
MATASURI pentru DUBLURI
MATASURI pt. GARNITURI
MATASURI MODERNE

numai la

GALLIA

Sucursala **CLUJ**, Str. Gen. Neculcea 2. (Renner-palota)

Véres fegyencélázadás Buenos-Ayresben

Katonasággal tudják csak leverni a lázadást

Newyork, október 7. Buenosayresi távirat közli, hogy a fegyházban véres fegyencélázadás tört ki. A fegyencek az ebédidő kezdetén adott jelre megrohanták őreiket és élethálál küzdelemben lefegyverezték őket. Hét fegyőr, akik erőteljesen ellenálltak, életveszélyes sebesülésekkel kerültek el a földön. A kormány intézkedésére tüzérseget és gyalogságot rendeltek ki a lázadás színellyére.

A tüzérseget gázgránátokkal lőtte a fegyház azon épületszárnyát, amelyet a fegyencek birtokukba vettek, majd gyalogsági sortűz és szuronyroham következett, míg végre sikerült a lázadó fegyencek tömegét megfékezni. A fegyencek közül a Giovanni-rablóbanda három vezetője, akik a lázadás értelmi szerzői voltak, a harcban életét vesztette. Tizenhét fegyencet és három katonát súlyos sebeikkel kórházba kellett szállítani.

Csehszlovákiába teljes gőzzel indult meg a német nemzeti szocialista-párt likvidálása

Betiltják az összes csehszlovákiai német lapokat?

Prága, október 7. Csehszlovákia egész területén negyvennyolc órája folynak a csehszlovákiai német nemzeti szocialisták nál és más megbízhatatlan elemeknél a házkutatások. Az ország minden vidékéről óránkint érkeznek újabb hírek letartóztatásokról. Az őrizetbe vettek száma már meghaladja az ötszázat. A letartóztatott politikai foglyokat esendőrkíséret alatt Prágába szállítják.

lamálják a betiltott politikai pártok mandátumainak automatikus megszűnését.

Egyidejű jelentés szerint a csehszlovák törvényhozást összehívták október 17-re. A kormány törvényjavaslatot fog terjeszteni a kamara elé, amelyben prok

Egyidejűleg a brünni és a prágai postatakaréknál lefoglalták a csehszlovákiai német nemzeti szocialistapárt betétjeit s egy prágai nagybánknál zár alá vették a német nemzeti párt folyószámlakövetelését és nagyszámú letétjét.

Egyidejű beavatott helyről származó közlések szerint a kormány közelebről be fogja tiltani az összes német lapok megjelenését, köztük a „Bohémiát“ is.

Újra elhalasztják a leszerelési konferencia megnyitását

Párizs, október 7. Francia politikai körökben izgalmat és idegességet váltott ki az a hír, hogy a német kormány jegyzékbe foglalt ellenjavaslatokat juttatott el Angliához és Olaszországhoz a leszerelési ügyben. Amint londoni beavatott helyről jelentik, a német jegyzék átadása Londonban és Rómában tényleg megtörtént, de a jegyzék nem tartalmaz ellenjavaslatokat. Németország mindössze arra szorítkozik, hogy újolag és pedig határozottan körvonalazza a leszerelés álláspontját, amire Genfben a hatalmak fődelegátusainak magán megbeszélései során angol és közvetítői minőségben olasz részről felkérték.

angol kormány tárgyalási alapnak fogadja el a német jegyzékben foglaltakat, francia hivatalos részről viszont a német álláspontot elfogadhatatlannak minősítik. Általános a meggyőződés, hogy a leszerelési konferenciának október 16-ra összehívott ülése csak formális lesz s valószínű, hogy a tanácskozások folytatását egy hónappal el fogják halasztani, hogy a hatalmak kormányainak idejük legyen újabb eszmecserére folytatására.

London, október 7. Henderson és Eden államtitkár elutaztak Genfbe. Sir John Simon hétfőn, a minisztertanács. ülése után utazik el.

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák, képek meglepő olcsó áron kaphatók

FISCH BOSKE
kézimunkaszalonjában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

Az angol lapok értesülései szerint az

A Franca Állam Gyógyforrásai

VICHY-CELESTINS

Vese- és hólyag-bántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

VICHY GRANDE-GRILLE Májbajknál és epe-bántalmaknál
VICHY HOPITAL Gyomor- és bél-bántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, Bucuresti, Str. Câmpineanu 20.

OW
je:
VÉR
film.
Jön!
kertben
film, főszer-
el Atwill
gyi miniszté-
gok behozata-
negnehezíteni.
támogatott
nál jobban
prosperálhassa-
tilta-
vonat-
en
aszának
Franciaország
ja elleni in-
ország Romá-
százalékkal
ezelőtt három-
az összeg most
esse. Ezért az
eles átvenni a
repülőgépyár
sen felháboro-
CFR 75 száza-
a cég halász-
n a fűrészfár-
CFR részéről.
hogy illetékes
és a sérelmet
sz, ha
Z
oló és butor-
16., Str. Fij-
lui 20. Tele-
zenekar, 2.45.
Asszonyok
időjelzés, idő-
c. előadás.
7. Hegedű-
ramafonleme-
rek. 9.20. Az
ilt zenekari
25. Cigány-
adás.
IV. szomfo
Gramafon,
angy.
és fuvola.
művek, tenor
kar.
áta. 20. Kál-
hárfá.
tar.
hngv. 20.30.
Dalok.
Szláv zene-
atár-
1934
Hvár
ortó, később
előrefizetve

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY

4-ik közlemény

Mire az óra véget ért, olyan csöndben figyelő hívei lettek tanítványai, hogy Ralin tulságosan meg volt magával elégedve és megkérdezte a fiukat:

— Akartok-e hallani máskor is ezekről a dolgokról?

— Igen, akarunk! — zúgott a válasz.

A fiúk kiugrottak a padokból, körülfojták Ralint és a kérdések özönét zúdították feléje, úgy kísérték ki az ajtóig. A kapunál az igazgatóval találkozott, aki gratulált neki.

— Nem tudom, mit csinált ezekkel a fiúkkal. Arra felé jártam néhányszor az óra alatt a folyosón és nem hallottam azt a megszokott lármát, mely az inasiskola óráinak rendes kísérőzeneje.

Ralin elmondta röviden az óra történetét, az igazgató azonban nem mutatott túl nagy meglepedést.

— Ne haragudjék, kedves szerkesztő ur, de mint pedagógus, nem osztom a nézetét programjáról. Kár ezeknek a fiúknak a szemét annyira felnyitni, hogy lássák, melkora hatalmas a pénz és hogy milyen nagy ellentétek vannak a világon szegény és gazdag között. Ezeket a fiúkat egyszerű iparosoknak kell nevelni, hogy jó cipőt és ruhát csináljanak és nem szabad, hogy az iskola új vágyakat oltson beléjük. Szeretném, ha a következő előadásában kisse a földön maradna és arra mutatna rá, hogy a lakatos vagy az asztalos épp olyan fontos polgára hazánkunk, mint akár maga a megyefőnök.

Ralin nem akarta, hogy mélyebb beszélgetésbe bocsátkozzanak s nem volt kedve arra sem, hogy az igazgatóval politikai vitába elegyedjék. Készönt és befordult kapuján, Otthon teletömte dohányos zacskóját, zsebreavágta pipáját s így, a vacsora utáni elmélkedésre felkészültem, ballagott „A jó polgár” felé.

Ott alig lézengett pár ember. Két idegen vacsorázott egy sarokban, nyilván utazók lehettek s ott ült az autóbussz sofőre is, aki hajnalban megszóktette Lillát előle.

Ralin még pörköltjénél tartott, amikor nyílt az ajtó s két városi hatalmasság vonult be a terembe. A takarékpénztári igazgató és a civilbe öltözött rendőrkapitány. Ott ültek le a Ralin közelében levő zöldposztos asztalhoz, feketét és kátyát rendeltek. Ralin fejbőlintással üdvözölte őket. A rendőrkapitány leereszkedően szölt át hozzá:

— Hogy van, szerkesztő uram? Bussule nagyon?

A takarékpénztári igazgató is beleszólt:

— Könnyű neki, Ir egy szép verset s aztán végzett is a dologgal.

— Hát tudja, direktor ur — szölt Ralin — vers helyett már inkább váltót írnék alá. Az jobban segítene rajtam.

— Aztán mire kell magának pénz, szerkesztő ur? Hiszen, úgy tudom, egészen rendes jövedelme lesz ezentúl. Elkészítte már a tanítást az iskolában?

— Eppen ma délután — válaszolta Ralin. — Hanem ebből pénzt csak elcséjlen látok s az sem lesz valami sok, Styx urammal pedig előlegek irányában nem állok jó lábon.

A takarékpénztári igazgatóban felvilágot látni, Egy unokahugára gondolt, akiktől tartott, hogy a család nyakán marad.

— Tudja mit, szerkesztő ur? Jöjjön el hozzám holnap reggel a bankba. Beszélgethetünk egy kis kölcsönről. Hátha lehet valamit csinálni.

Amint a két játékos egymásután csapkodta a kártyákat az asztalra, Ralin csendesen felállt, készönt és távozott. Pipázva járta végig kétszer-háromszor a főúccát, Lillára gondolt, az inasokra, a holnapi újságcikkére s a legközelebbi előadására. Azzal befejezte a napot, hazament, az ágyban elöveit még valami könyvet, de nem fogott jól a feje s elaludt.

5.

Másnap korán ébredt. Megvárta a kilenc órát s ment fel a takarékpénztárba. A szolgál, nyilván figyelmeztetést kapott, rögtön és igen előzékenyen tárta ki előtte az igazgató ajtaját.

— Jó reggelt, szerkesztő ur — hangzott az üdvözlés. — Ezt már szeretem,

ha valaki ilyen pontos. Csak mikor a visszafizetéséről lesz szó, akkor is így tartas be a terminust és jó barátok leszünk.

Ralin kedvező előjelnek vette, hogy már a visszafizetés is szöbakerült. Eszerint mégis kap pénzt.

Az igazgató barátságosan kezdte: — Mennyire is van szüksége és, ha szabad kérdeznem, mire kell magának most kölcsön?

— Öszintén beszélek. Nagyon sokfelé tartozom és jobb szeretném, ha csak a bankkal volna dolgom. A polgármester úrtól kaptam ugyan előleget iskolai fizetésemre, de éppen csak arra volt jó, hogy bizonyos türelmetlen hitelezőket kisse elhallgattassak. Most, hogy végre rendszeres jövedelmem lesz, új életet akarok kezdeni és meg is untam már, hogy Styx mesterrel állandóan veszekedjem.

— Magának tényleg jó volna, ha új életet kezdene és tulajdonképpen meg kellene házasodnia. Most van a legfőbb ideje. En, meg kell hogy mondjam, igen szimpatikus fiatalembernek tartom magát és ha kereste volna eddig a társaságomat, tapasztalta volna, hogy másfajta fából vagyok, mint a polgármester. Szeretem, ha egy fiatalember törekvő és dolgozik. És a maga közzadtságú tudását más téren talán inkább tudná érvényesíteni, mint a „Ryh és vidéke” szerkesztőségében. Szeretnék a maga jövőjével kisse komolyabban foglalkozni s mert itt aligha tudunk nyugodtan beszélgetni, jöjjön el ma este hozzám vacsorára.

Ralin meglepődve közönte meg a meghívást. Tulságosan váratlanul jött az igazgató nagy barátkozása.

A kölcsön ügye most már gyors el-

intézést nyert. Ralin odakanyarította nevet egy váltó alá, az igazgató még megjegyezte, hogy nem szabályszerű ugyan a dolog, mert legalább két kezes kellene, most azonban eltekint ettől, ugysis formalitás volna az egész és Ralin, szívélyes bucsu után, két vadonatúj ezrrel a zsebében, távozott a bankból. Megfigyelte, hogy a pénztárnok olyan elcsodálkózással nyujtotta át neki a pénzt, mintha legalább is egy új kinyilatkoztatás történt volna.

Ralin nagyon tisztességes fju volt. Azzal kezdte, hogy sorba járta a hitelezőit és „A jó polgár” főpincéretől kezdve, a szabóján, a trafikosnén s a cukrászton keresztül a házlásszonyáig mindenkiket kifizetett.

A ryhli közvélemény új témát kapott. Mindenki tudott Lilla hirtelen elutazásáról, a polgármesterék nagy családi jelenetéről s azt hitték, hogy Ralin legalább is zsákot ölt magára vagy pedig mérges újságcikkekben rázza ki dühét. Mindez nem így történt, Ralin tökéletes nyugalomban rötta az uccát, itta a feketéjét, szivta a pipáját, írta tovább cikkeket és egész odaadással szentelte magát új hivatásának, a tanításnak. Félretette verseskönyveit és regényköteteit, írt egy fővárosi könyvkereskedőnek és nagy csomag könyvet hozatott magának. Odáig jutott, hogy az iskolában a szocializmusról és a fővárosi szakszervezetekről beszélt s az inasok elragadtatva hallgatták azokat az utópiákat, melyekben Ralin a munkások győzelmét festette a könyörtelen tőkék uralkalma felett.

Csak néhány hétig tartott ez a paradicsomi élet. Aztán szinte egyszerre jelent meg előtte két kerub, hogy kiűzzék őt boldog munkában telt, nyugodt napjai édenkertjéből. Az egyik a városi szolgaképeben jött. Lángpallosa az a barna borítékos hivatalos levél volt, melyben a polgármester rövid indoklással beszüntette inasiskolai működését.

„Mint hogy Ön tanításában eltért azoktól az elvektől, melyek a polgári munka megbecsülésére sarkentik a növendékeket s ehelyett, zsenge korukkal visszavélve, káros irányzatú tanokat terjesztett az iskolában, a városi tanács kénytelen volt tegnapi ülésében elhatározni, hogy az Ön további működését beszüntetjük s az Önnek adott megbízást visszavonjuk.” (Polytatjuk.)

GINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:
Vasárnap: Varázsfuvola.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA
Ma, vasárnap utoljára 3, 5, 7, 9 órakor: Névtelen ember. Román és magyar feliratu filmkópia. Németül beszél. Vasárnap d. e. 11-kor matiné keretében.

ben is fut ez a film 10, 15 lejes helyárakkal.
Hétfőn: Legszebb kaland.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Pogány vér. Izgalmas filmregény. Főszerepekben: Clana Bow, Gilbert Roland, Estella Taylor.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Tempó, szerelem, Elsőrangú sport-vígjáték, izgalmas motorosónakversennyel. Főszerepekben: William Haines, Madge Evans, Conrad Nagel

APRÓHIRDETÉSEK

- Csipkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése** Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —
- Csipkevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése** Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —
- Fogász saját berendezéssel, orvos társat keres** bányavárosban azonnalra. Weiss, dentist, Mediasul-Aurit, jud. Satu Mare.
- Intelligens talmudista elmenne vidékre** מורה חרדי tanítónak: Náthán, Cluj, Postreant.
- Diáklány vagy fiatalember teljes ellátást kaphat külön bejáratu parkettes szöbával uri zsidó családnál.** Cim a kiadóban.
- Házvezetőnőt főzni, varrni tudót, keres** kolozsvári uricsalád. Ajánlatok „1000” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.
- Képzett urinót keresek** három nagy gyermek mellé **továbbképzésre.** Ajánlatokat „Honorarium” jeligére a kiadóba.
- Elsőrangú elárusítónók felvétetnek** Fischer S. A. Úvegudvar, Cluj.
- Egyetemi hallgatónó lakást, teljes ellátást fürdőszobahasználattal, mérsékelt áron kaphat** özv. Jámbor Adolfné, Erzsébet ut 8.
- 19 éves, intelligens zsidó leány keres** félnapj alkalmazást gyermek mellé teljes ellátással, fizetés nélkül. Cim: Löbl S. Arad, Zsidó Kulturház, Sh. Romanuluj 6.
- Kiadó 2 szép udvari szoba, parkettes, Ir-só emeleten.** Fischer, Regele Ferdinánd 6.
- Munkavezetőnek ajánlkozok** perfekt női és férfi füzövarrónó esetleg a szakma bevezetésére. „Önálló” jeligére a kiadóba.
- Suche intelligente deutsches (jiddis) Frauein.** Weisz Jenő Satumare, Str. Reg. Carol 5.
- Belyárosban izr. családnál urileány lakást és teljes ellátást kaphat** fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban.
- Férjhez menne** csinos, barna, érettségizett 25 éves unilány száznolcvanezer lej készpénz, butor és kelengyével oly intelligens 27-30 éves kereskedő zsidó fiatalemberhez, kinek megélhetése van. Komoly leveleket „Megértő élettárs” jeligére az Uj Kelet továbbít.

Zsoldos tanintézet
A legjobban képzett elő középiskolaj magánvisgák, a érettség re. Huszonhetedik tanév. Internátus. Budapest, VII. Dohány u. 84.

Városi bunda, alig használt és új Remington portable írógép eladó. Ajánlatok „Elsőrangú” jeligére a kiadóba.

Német érettségivel rendelkező jogszigorló német, angol, héber, francia és román stenografia tanítását vállalja, eset leg koszt vagy lakásért. Cim a kiadóban.

Nőülni óhajitna középkoru, teljesen egyedülálló, kitünő kondícióban levő, özvegy állami nyugdíjas, képzett, sokoldalú tapasztalattal rendelkező kereskedő. Felcséjül venne 45 évesnél nem idősebb, lehetőleg egyedülálló, feltétlenül intelligens, egészséges, vagyonos özvegy ur-asszonyt. Érdeklődők sziveskedjenek a kiadóba „Kolozsvári” címen írni. Közvetítőkkal nem tárgyalok.

Tűzifa megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal, Victoriei 7. alatt. I. búkkhasábbá öle 750-800. Calcit. Telefon: 11-06.

Betársulnék 80-100.000 lej készpénzzel vagy ugyanannyival garanciát nyujtok nagyobb vállalatnak jó állásért. Érettségizett mérlegképes könyvelő. Export puhafavállalat volt eladási osztály vezetője. Megkeresést „Önálló munkakerő” jelige alatt Rudolf Mosse Cluj, továbbít.

Házvezetőnői állást keres intelligens, 36 éves izr. uriaszony egy-két tagu családnál. Ajánlatokat „2000” jeligére a kiadóba kér.

Diáklány keres lakást teljes ellátással, fürdőszobá, zongorahasználattal. Cimeket a kiadóba.

Házasságot diszkrétén közvetít „Floribus” Arad, Strada Marasesti 59. (Válaszbélyeg.)

Elvesztett Beth Abraham (Malom ucca 8.) imaházban 30-án délután egy keleti gyöngyör. Becsületes megtaláló megfelelő jutalomban részesül. Morgenstern László, Calea Motilor 54.

Elemisták korrepetálását és német nyelvtanítást vállal fiatal urileány előnyös feltételek mellett. „Biztos eredmény” jeligére.

„OLLA” GUM
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Ha **butorait** **szükünk vásárolja** **3 előnye van**

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitellel is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Széke u és Réti butorgyár R. T.
Fárgu-Mures, Bucuresti, Brasov.

A zsidó közösség
A zsidó közösség szén speciális és tölt be. Más népele gi feltételek, a bi nyelv szorosan egyvéneket és kife ju egységet alkotó kül vándorbottal anyzott nálunk az zetté kovácsolja: az életnek. Ideget gen emberek élet zsidók a galutban ami őket nemzett

A belső család
A külvilág telj utalta a zsidókat ládi körükbe élje élet tengelye, an élet forog: a csal évszázados vándo anya fontos hiva tein belül.

A család fogal rien magasztos é héberék azt mo frigy jött létre: **dött Jákob.** Egy frigy, minden h szemét jelenti a den újabb házas értékének a me megkötött frigy tul az egyén me Ezentul az egyé zik, és így a kö az újabb „ház” magasztos és a telmet kapott.

Természetesen a helyzet akkor szágában élt. A polygamiában tisztasága nem ség létkérdését. Erecijszraél föl reknél nem ak leányok”. A le átment a férfi nek több felesé tak a jóoldal hogy nem ford A házasság cé gyermekeket: is A biblia első rodjátok és s „Ne legyen i mondja a bibliai vallástó ben, ugy eme mely a nép él szott. És a zse „Dieseret a f járja. Kezeld lassad gyermek lett”. A poly voltak durvá magukat, me tartására tör

Az asszony volt megfosztalan asszony. **A férje!** Mi Samuel könyv **buslakodsz** drágább nek literatúra g jében írótta **miként a ha Viz el nem kelték a sze**

A galutba **Rabbenu G** szüntette, m nak fontos elszakadt n

A család élő nép lét sitása ugy 18-adik élet

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A zsidó anya hivatása

Irta: Dr. Rachel Sfrausz

A zsidó közösségben az anya egy egészen speciális és magasabb szerepet tölt be. Más népeknél a közös gazdasági feltételek, a biztos talaj, a közös nyelv szorosan összekovácsolják az egyéneket és kifelé egy közös kultúra-egységet alkotnak, míg nálunk más-kép áll a helyzet. Évszázadokon keresztül vándorlással jártuk a világot. Hiányzott nálunk az ami egy népet nemzetként kovácsolja: a közös belső átélése az életnek. Idegen népek kultúrája, idegen emberek élete közé ékelve éltek a zsidók a galutban. Mi volt tehát az, ami őket nemzetként marasztotta?

A belső családi élet.

A külvilág teljes érdektelensége arra utalta a zsidókat, hogy befelé zsidó családi körükbe éljék életüket. A zsidó élet tengelye, ami körül a mindennapi élet forog: a család. Így fejlődött ki az évszázados vándorlás közepette a zsidó anya fontos hivatása a zsidó nép keretein belül.

A család fogalma egy mély és emberien magas értelemmel bír. A régi héberek azt mondták, ha egy újabb frigy jött létre: *egy házzal gazdagodott Jákob*. Egy házzal. Mert minden frigy, minden házasság egy újabb lánc szemét jelenti a zsidó nemzetnek. Minden újabb házasság a zsidó nép belső értékének a megerősödését jelenti. A megkötött frigy jelenti azt, hogy ezennel az egyén megszűnik, mint egyén. Ezennel az egyén a közösséghez tartozik, és így a közösség érdeke és haszna az újabb „ház”. A házasság fogalma magas és a közösségre áldásos értelmet kapott.

Természetesen egészen másképp állt a helyzet akkor, mikor Izrael saját országában élt. A biztos talajú héber polgárművel éltek. A családi élet tisztasága nem kellett jelentse a közösség létkérdését, mert hisz lábuk alatt Ereciszráél földje terült. A régi hébernek nem akadtak „partába maradt leányok”. A leány, ahogy megérett rá, átment a férfi tulajdonába. Egy férfinek több felesége volt, aminek meg volt a jóindulata is. Nevezetesen az, hogy nem fordult elő *apátlan* gyermek. A házasság célja a gyermek volt. A gyermeket: isten áldásának nevezték. A biblia első parancsolatának: *szaporodjatok és sokasodjatok* értelme volt. „Ne legyenek közöttetek gyermektelenek” mondja a biblia. És mint az összes bibliai vallástörvényeknek Ereciszráélben, úgy ennek is megvolt az értelme, mely a nép életében fontos szerepet játszott. És a zsoltairos a családról énekelte: *„Dicséret a férfinek, aki Isten útját járja. Kezid munkáját élvezd, hogy lassan gyermekeid és annak gyermekeid”. A polgári életben élő héber nem voltak durvák és nem ragadtatták el magukat, mert a szenvedélyek fékbe tartására törvény van a bibliában.*

Az asszony, a polygámia dacára sem volt megfosztva jogaitól. Még a magtalan asszonynak is megvolt a vigasztalás. *A férj! Milyen szépen meg van írva Sámuel könyvében! „Hát ugyan miért buslakodsz Elkanah? Nem vagyok én drágább neked 10 gyermeknél is?”* A legszebb szerelmi dalok, melyek a zsidó irodalomban gyönyörűen meg vannak írásra, jében íródtak. *„Mert a szerelem erős, miként a halál. Olthatatlan, mint a tűz. Viz el nem olthatja, stb. stb.”* Így énekeltek a szerelmet a régi héberek.

A galutban megszüntette a mainai Rabbenu Gerson a polygámiát. Megszüntette, mert az anyának és a családnak fontos szerep jutott az országtól elszakadt nép fentartásában.

A család tisztasága a szétszórtásban élő nép létkérdése volt. És ennek biztosítása úgy sikerült, hogy a zsidó ifjút 18. életévében megházasították.

A házasságok már a házasulandó felek megszületésével megtörténtek, ami úgy értendő, hogy amikor egy gyermek születik az égből ki lesz hirdelve: ez

ennek a párja.

A galutban a zsidó család fontos tényezője a zsidó közösségnek. A család tisztaságára rengeteg parancs van és a törvény szigorúan büntötte azt, aki a családját megszüntetné. A zsidó anyának meg volt adva az erkölcsi alapja, hogy férje tisztelje és becsülje. Az anyaság a nő elhivatása. *Az anya a zsidó család szentsége.*

A VII. WIZO konferencia határozatai

Szervezeti és propaganda határozatok

A) A konferencia elhatározta, hogy amennyire a büdzsé megengedi a Wizo hivatalos havi lapját a Pionire und Helfert héber és lengyel nyelven is megjelentetik.

B) A konferencia felhívja az összes Wizo federációkat, valamint a Wizo hölgyeket személyesen, hogy a hatalmas propaganda anyaggal bíró Jüdisches Kalendert, mely a Hisztráduet Na sim Zijonot kiadásában jelenik meg, szerezzék meg és terjesszék a többi cionista csoportok között.

C) A konferencia kimondta, hogy minden országban rendezzenek a Wizo federációk egy úgynevezett „anyanapot” mikor uccal gyűjtéseket, előadásokat stb. rendezzenek. A gyűjtés célja: a palesztinai Wizo intézmények támogatása. Mottó: a palesztinai zsidó anyák segélyezése.

D) A Wizo minden városban delegál egy tagot a különböző helyi csoportok vezetőségébe, valamint a Yeviseh-Agency vezetőségébe.

A konferencia felhívja a palesztinai Wizo exekutívát, hogy a megkezdett tárgyalásokat a Hadasszah palesztinai concilijával folytassa: a közös, praktikus munka megvalósítása irányában.

E) A konferencia felszólítja a Wizo federációkat, hogy vegyenek aktív részt a különböző helyi nőszervezetek munkájában. Különösen kiemelendő a németországi zsidó menekültek segélyezésében való aktív részvétel.

F) A különböző Wizo központok lépjenek szorosabb érintkezésbe a Nemzetközi Nőszervezetekkel. Azokban az országokban, ahol a zsidóság egy elismert kisebbség, lépjenek be a Nemzetközi Nőszervezetekbe, mint külön zsidó csoportok.

G) A Wizo követelje a gyakori Palesztina turista utazásokat és gondoskodjon róla, hogy a turisták kellő felvilágosítással rendelkezzenek és tájékozódva legyenek a Wizo palesztinai intézményeiről.

Szervezeti problémák

A legutóbbi Wizo konferencián a propaganda bizottságban különböző javaslatokat tárgyaltak, melyek mind a Wizo cionizálás és intenzívebb propagálását célozták. Az egyik ilyen javaslat azt kívánta kimondatni a konferenciával, hogy a Wizo kapcsolódjon be intenzívebben a Cionista világszervezet munkájába. Ez a javaslat a teljesen cionista Wizo föderációtól indult ki, melynek elfogadása természetesen nem érintette volna őket, mert hisz ők amugyis 100 százalékos cionisták.

A javaslat a legérzékenyebben a cseh föderációt érintette, mely egyike a legérzékenyebb országos szervezeteknek, és mely úgynevezett „vegyescionista” és tagjainak majdnem ötven százaléka nemeionista. Mindennek dacára, a cseh szlovákiai Wizo minden különösebb vita nélkül, lelkesedéssel vette magáévá a javaslatot és egyhangúan mondhatta ki a konferencia, hogy a Wizo, mely eddig nem volt százszázalékos cionista szervezet, ezennel teljesen cionista lesz és intenzívebben részt vesz a Világszervezet munkájában.

A javaslat tárgyalásánál azonban határozatba akarták hozni azt is, hogy ugyanakkor, amikor a Wizo százszázalékosan cionista szervezetnek vallja magát, kötelezi magát arra, hogy minden tagja megveszi a sékelt, mely kifejező,

je a zsidó egységnek és dokumentálja azt hogy a sékeltulajdonos a cionista világszervezet tagja. Ezt azonban a konferencia nem fogadta el.

Ennek a „sékeellenes” hangulatnak a nyomására, mely ezúttal a nemeionista föderációk részéről indult ki, hozta a konferencia azt a határozatot, hogy a Wizo cionizálni kell. Meg kell nevelni előbb a Wizo-t, arra, hogy felismerje a zsidó egység szükségességét és akkor belülről és önmagától fog jönni az, hogy a Wizo tagjai minden határozat nélkül fogják vállalni a sékelt és annak szimbolikus értelmét önként magukévá teszik.

Ugyanekkor a konferencia határozatban mondotta ki a Wizo fokozatos hebraizációját is. Erre az adott impulzust, hogy a konferencián egy valóságos babiloni nyelvzavar uralkodott.

Voltak delegátusok akik csak a saját országuk nyelvét ismerték és így teljesen értelmetlenül néztek a zajló problémák tárgyalásait és vitáit.

A Wizo fokozatos cionizálásán kívül határozatba hozták tehát, a Wizo fokozatos hebraizálását is. A jelszó ki lett adva.

Most rajtunk mulik, hogy ne csak jelszó maradjon.

Irma Pollák

Mosónők az egyik palesztinai kórházban

Mint a plugab tagja és lettem kijelölve mosónőnek a palesztinai betegsegélyző által fenntartott kórházban, mely annak idején Ein-Charodban volt. A hivatásom magával hozta, hogy minden nap több sétát kellett tegyek a munkahelyemig és vissza. A sétaut az év „száraz” esőtlen periódusában szép volt.

Nyáron élvezet volt megtenni az utat. Korán keltem, korábban, mint a nap és a gyönyörű palesztinai reggel üdítőleg hatott rám. Elsétáltam az utamba eső Kfar-Jechezkel kolónián mellett, keresztül kellett menjek a kolónián, ahol már ilyenkor minden házban felébredtek és a kolónia uccáin nagy sürgős-forgás uralkodik.

Munkába mennek, Asszonyok, hátukon kapa és én ilyenkor elgondoltam, hogy milyen változások mentek ezek az asszonyok és férfiak keresztül, míg ide jutottak, hogy a mezőre mennek dolgozni hajnalhasadéskor. Asszonyok, kik lokálokban jártak Európa valamelyik metropolisában, most munkára mennek. Talán éppen ilyenkor szoktak ott hazajönni éjjeli mulatozásaikból. De nincs idő elmélkedni, mert az ut lekanyarodik és kibontakozik előttem az ének. Evkalipuszok között egy épülettömb: a Kupat Cholim által fenntartott kórház. A kórház mosókonyhájában, rajtuk kívül még két leány volt. Megindul a munka. Mósás. Ilyenkor nagyszerűen ment, a koráreggeli, finom levegő lendületet adott és énekelünk, neveltünk mosás közben. Csodálatos az ereciszraeli reggel. Ilyen levegő, mint itt hajnalban, talán sehol a világon nincs. Vagy talán, csak nekünk tűnik ilyennek. A felkelő nap piros sugarakat hint felénk. Tőlünk jobbra chalucok dolgoznak. Ők is énekelnek. És mindenfelől „kezdünk munkájának” dicsérete int felénk. Nyolcóra. Megyünk reggelizni. Letették a kötényt, kendőt és gyerünk az ebédelőbe, mely névvel az épület előtt lévő verandát tiszteltük meg. Egy hosszú asztalnál ültünk, a kórház egész személyzete, orvosok, ápolónők, mosónők... Nem volt senkinek kijelölt helye. Mindenki oda ül, ahova akar, no meg, ahol helyet kap. Mindannyian egyforma öltözetben vagyunk. Általában itt az emberek külsőleg nagyon hasonlítanak egymáshoz. Ami a ruházatra jellemző: könnyű, lange és egyszerű öltözet. Mi itt nagyon praktikusak vagyunk. A férfiak fehér, rövid nadrágban, fehér, kihajtott inggel, nők fehér bluz, rövid szoknya és kis kötő. Nem is lehetne megdönni, ki az orvos, ki az ápoló, vagy mosónő. Reggeli után, vissza dolgozni. Itt igazán lehetne lassítani, de európainak talán érthetetlenül hangzik. **Belső kényszer hajt** bennünket és mindenkit itt. És még az orvosok is éppen olyan szeretettel kezelik az ingyenes munkás-gyermek betegeket, mint a gazdag amerikai gyermekét.

Mosunk.

Estére levetjük a kötényeket és elmegyünk hazafelé, ahol már várnak a chavárak mert ma este szücha lesz. Mirjam Rachel tart szüchát: Wagnerről és az egyik chavéráj részleteket ad elő Wagner operáiból...

Freund Mirjam (Hajfah)

WIZO-HIREK

— *Wizo-hír.* Kertész Mártonné szilágycséli látogatása alkalmával elhatározták, hogy megalakítják a Wizo szilágycséhelyi csoportját. Az alakulás hírére nagy lelkesedéssel vették tudomásul és Dr. Gál Farkasné és Szász Antal né vállalták magukra a taggyűjtés munkáját. A nagy lelkesedésre jellemző, hogy eddig több, mint 35 tagot sikerült gyűjteni, mely szám még emelkedni fog. Az alakulógyűlés a napokban lesz megtartva és azon részt fog venni a kolozsvári Wizo kiküldöttje is.

A kolozsvári Wizo vezetőségi gyűlést tart, amelyen megbeszéltek a közeljövőben megtartandó közgyűlés előkészítését. Azonkívül napirenden volt a kolozsvári munkaév programja, amely a kongresszusi határozatok folytán különösen nagy munkát vár el egy ilyen taglétszámmal rendelkező Wizótól. A hölgyek átértékelte a helyzet komolyságát, a megnagyobbodott költségvetés felhozásának fontosságát, készséggel vállalták a reájuk háruló feladatokat teljesítését. A kolozsvári Wizo javára e hó 3-án Bernát Mórné urnő adot teát, amely nagyon szépen sikerült. Keden, 8-án Rózsa Mórné urnő rendezte meg a Wizo teáját.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

A ZSIDÓ GYERMEK

Mese a kincsről

Réges régi időkben, amikor még nekünk is volt országunk és királyunk, történt ez a tanulságos eset.

Egy szép meleg nyári napon fiatal szántó-vető ember pihent meg feleségével és anyjával egy terebélyes fügefá árnyékában, fél napi nehéz munka után. Eppencsak hogy elfogyasztották szerény ebédjüket, ime két vándor közeledett feléjük, odaérve, köszöntek és ők is elhelyezkedtek melléjük egy kis pihenőre. Az öregebbik vándor a fiatal földműves egy mely sóhajására odafigyelt és kérte, miért is szomorkodik. Hogyne lennék már bánatos, felelte a földmunkás elkeseredetten, amikor dolgozok verejtekezve, és nem jutok el odáig, hogy gazdag legyek, mikor látom, hogy sokan minden munka nélkül gyönyörű kastélyokban élnek, s mi pedig hárman dolgozunk s alig tudjuk megkeresni a betevő falatot. Vajon az emberek nem mind egyformák, miért ne legyek én is gazdag?

— De a gazdagság nem ad mindig boldogságot is, — felelte az öreg.

— A gazdag ember mindig boldog, válaszolja a földművelő. Ha Ádám és Éva nem szegültek volna ellen a parancsnak és nem ettek volna a tiltott gyümölcsből, akkor mi is a paradicsomban lennénk.

— Ha én lettem volna Éva helyében, szól bele az asszony a beszélgetésbe, nem hallgattam volna a kígyó szavára. S én sem hallgattam volna Éva buzdításaira, mondja a földművelő, ha én lettem volna Ádám. Nem lehet tudni, jó emberek, — mondja az öreg, — megköszönte a vendéglátást meg a vizet, amit jó szívvel adtak, majd kezébe vette a botját s utnak indult fiatal társával.

— Tegyük próbára ezeket az embereket? kérdezte a fiatalabb a két vándor közül, miután eltávolodtak már valamennyire a munkásszállótól.

— Tegyük boldoggá ezeket az embereket egész életükre, felelte Eliahu proféta. Ugye, kitaláltátok, hogy az öreg vándor nem más, mint az aki jön láthatatlanul a szederestéken a jámborok házához, akik előkészítettek egy serleg bort s vendéglátóan kitarják az ajtót előtte.

Pihenés után a dolgozó kis család nőbő nekilátott a munkának. Szántottak. Alig haladtak valamennyire, mire az eke vasa beleakadt egy kemény tárgyba. Az ember lelkendezve kiemelt egy ládikát, a felesége egy kisebbet talált, az anyja pedig egy nagy ládat vett észre, amely a por alatt is csak egy csillagot, hogy káprázott belé. A földműves a ládat óvatosan forgatja és a következő felírást betűzi ki: „Aki ezt a ládat kinyitja, gazdag lesz”. — Ime a gazdagság, kiáltott fel vad örömmel az ember. Leszakította a láda zárját és kinyitván azt, az arany pénz csak úgy hullott ki belőle. Nagy tervek szöttek jövő életükre, szép ház, szép ruhák, sok igavonó marhák, rabszolgák serege, hogy végezzék el majd ők a nehezebb dolgot. Milyen boldog tervezgetések...

Miután megszámlálták a pénzt, sor került a kisebb ládára is. Azon pedig imígyen szól a felírás: „Ha az arany boldoggá tud tenni, akkor nyisd meg”.

— Edes fiam, mondja félénken az öreg asszony, kinek összeszorult a szíve a szavak hallatára, nem az aranytól lesz az ember boldog, az arany csak szaporítja a gondot és ez bizony nem boldogság.

— Aki gazdagabb, az a boldogabb, mondja a földművelő ember elvakultan az előtte heverő gazdagságtól és még a tiszteletéről is megfeledkezve, amelyvel anyjának tartozott. S kinyitotta a második ládat is. Az arany fénylőse valóságosan elkábitotta. Majd pedig el kezdtek énekelni és táncolni az arany körül, mint a bolondok. Hiába csillagpítá őket az anyja.

Egy közeli bokorban Eliahu proféta mutatja Elisa tanítványának, hogy a nagy gazdagság elveszi az ember esztét.

— Palotákat fogok építeni, herceg lesz, pénzemért meg fogom venni a legszebb hajókat és a legszebb tevéket, száz rabszolga fog a lábaim előtt térdelni.

— Te csak magadra gondolsz, —

az asszony. En olyan leszek, mint egy hercegnő. A fejemen drágakövekkel ékesített koronát fogok viselni.

Drágakövek, kiáltotta a földműves kapzsiságtól várbenforgó szemekkel, drágakövek lesznek a harmadik ládában is, mintegy vadállat ugrott rá a ládára, hogy kinyissa, de megdöbbenve állt meg. A ládára ez volt írva, „aki kinyitja ezt a ládat, az elveszti minden vagyonát”.

— Nem akarom elveszíteni, amit kaptam egy munkás élet után, kiáltotta a férfi.

— Hallgass csak esztelen férfi, felelt az asszony, ha van is valami a ládában, akkor csak gazdagabbak leszünk, de ha nincs semmi benne, akkor megmaradunk azzal, amink van. De a férfi csak nem akarta kinyitni. Ekkor az asszony hízlegni kezdett, kedves szavakkal, addig, amíg a férje ki nem nyitotta a harmadik ládat.

Hirtelen beborult az ég, villámok cikáztak a levegőben, nagy dörgéssel váltakozva és mire a család magához tért, eltűntek a ládák. Csak két árnyék maradt az égen: egy asszony és egy férfi állati bőrből, Ádám és Éva és szóltak hozzájuk: legyen ez néktek tanulság.

Szukkot

Írta: Weinberger Magdus

Itt van az ősz és vele együtt az őszi ünnepek. A félelmetes napok elmúltak és most az őszi ünnepek koronáját ünnepelek: a sátorok ünnepét. A városi gyermekeknek a szukkot nem jelenti azt, amit a falusi gyermekeknek. Szukkot vakáció... ennyi az egész. De én már átéltem egy pár szukkot-ünnepet falun. Ott aztán egy ünnep a szukkot!

Azóta mindég arra a szukkothra gondolok.

Kéthónapi nyaralásunk alatt alig vártuk, hogy mikor jön már el a szukkot. Végre itt van. Már neki fogunk a sátorépítésnek. Nagy örömmel kezdünk hozzá. A gyerekek mind „beosztást” kaptak, mert mindenki részt akart venni a sátorépítésben. Kettő az ösémel meggyünk „felderítő utra”. Helyet keresünk a sátorban. Én a fa alatt akarom, mert ott a lombok megvédik az esőtől és ha villámlik látszik. Jozsef a kerítés mellett akarja, mert akkor az ablakból a kerítésre lehet mászni, amit máskor nem lehet

megtenni, mert Jozsef kicsi és a kerítés magas... Persze verekedés támad közöttünk, mire nagypapa kimonája az ítéletet: a sátor az udvar közepén lesz.

„Na vége a szép kerítéstervnek” — mondja Jozsef nagybusan és elmegy. En nem nyugszom ilyen könnyen bele. Sirok. Hog y az udvar közepén beleüt a villám a sátorba, hogy a szél felkapja és elviszi, hogy az udvar közepén becsik az eső a sátorba. Nagypapa az ölébe ültem és elmagyarázza, hogy a sátorban nem lesz semmi baja. Most az egész zsidó nép sátorban lakik és az örökkévaló védelme alatt állanak. Ezért nem is szabad fával, avagy épített fallal körülvenni a sátor. És ez a sátor biztonságosabb, mint az a kőház, melybe lakunk, mert Sámson még egy nagyobb kőházat is összedöntött. Ezt mondja Nagypapa. En hallgatom. Nem nagyon értem a szavakat, de ha Nagypapa azt mondja, hogy nem lesz semmi baj, akkor biztos nem lesz. Már elhozták a deszkákat, a sás is megérkezett végre. Veszek egy szegyet én is, egy kalapácsot hozzá és

Böhm Bandi

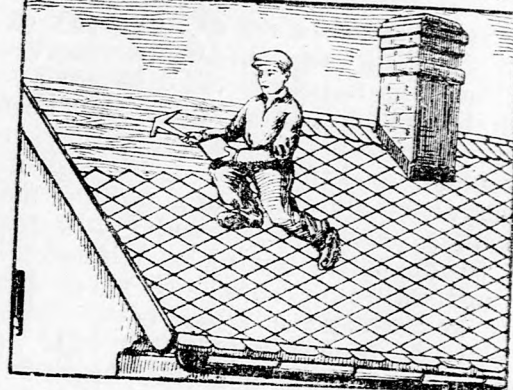
Parcul Oteteleaneanu

Strada Matei Milo

az erdélyiek kedvenc
szórakozó és étkező helye
Bukarestben

A Nemzeti Színház és Telefónpalota mellett

Fedjünk palával

mivel az árak lényegesen csökkentek és amellát a legkiválóbb fedőanyag. Ar ajánlattal díjmentesen szolgál:

„FAVORIT” palagyár
Osorhei, jud. Bihor
Cluji képviselő: Szentes Károly Cluj,
Str. Tumarilor 2.

ítóm a szeptet a falba. De elveszik tőlem a szerszámot és elküldenek engem. Rémes! az „ember” segíteni akar és nem engedik.

Megyek megnézem, mit csinál Nagypapa.

Hu! egész jó idebent is. — gondolom magamban, mennyi sok szines papír és Nagypapa milyen ügyesen csinálja a formákat, díszeket a sátorba. Csillagot farag az ollóval, papírból. En is csillagot csinállok. De nekem nem akar sikerülni. A papír rossz, mondom. Majd az olló rossz. Inkább nem is csinállok semmit. Meg lesz a sátor nélkülem.

Már majdnem kész is van. Csak a sást kell még felrakni a tetejére. Szeretnék és is segíteni, de elküldenek megint. Nem akar itt engem senki megérteni. Segíteni akarok! Megyek a csaláékhoz. Azok legalább nem szólnak semmit. Megyek a macskánkhoz. Elmegyek nekik bánatom. Megért. Őt se érti meg senki. Ha segíteni akar a labos kimosásánál, akkor elkergetik, ő is egy olyan megértetlen mint én.

Diszítik már a sátrat.

Alma, dió, szőlőfűrtük csingenek a plafonról.

Pedig, milyen szépen tudnak én díszíteni!

Szép a sátor. Micsoda öröm! Milyen szép? És üveg ablakai vannak. Kár, hogy itt az ünnep — mondom magamban — mert milyen jól lehetne bujdoskát játszani. Gondolkozom, milyen jó lenne, ha csak holnap lenne ünnep. Lehetne játszani a sátorban... És imádkozni szeretnék: Jóistenem halaszd el az ünnepedet...

Itt az este.

Ferinek, milyen szép kicsi kalácsa van, „kezes kalács”. Az asztal közepén méz, körötte darazsak. Vacsorázunk.

A csillagok bekukucskálnak a sás fölött. Nem villámlik, nem esik, nem fu a szél... Fáradt vagyok. Lefekszem aludni. A napok egyformák. Sokat dióznunk. En vagyok a dióművész, már egész kis láda dióm van, persze ez is „közös” fele a Jozsef-é. Alig vettük észre elmult az ünnep és itt a Szimehat Torah. Ugy kezdődik, mint a többi ünnep, imádkoznak a felnőttek a Lulával, meg az Etroggal, de a délelőtt az már izgalmas. Nagypapa megmutatja a zászlókat. Szép, kék fehér, arany díszítésű zászlócskák. Az enyémen nincs gyertya. Kár. Már itt az este. Szimehat Torah este. Az ucca tele van zászlós gyerekekkel, de egyiké sem olyan szép, mint az enyém. Még a Jozsef sem, mert az övé kisebb, mint az enyém. A templom kivilágítva és mi gyerekek sőt talunk a körbe a Széfertorah után!

Még egy nap és elmult a szukkot. Ebben is van öröm. Meg szabad fogni az Etrogot, anélkül, hogy félni kéne, hogy letörök a pitum. Le is tört egyharmar. Aztán a sátor szétszedés. A miénk lett a sok dísz, a dió, az aranyalma. De nem nagyon örülünk neki. Oda a sátor...

Megírtam mindezt, hogy építsetek ti is sátrat. Nádfedelűt és az udvar közepén és ne féljétek, hogy beüt a villám, hogy elviszi a szél, hogy becsik az eső, ne féljétek, mert Sámson kőházat rombolt szét, de a sátrat évszázadok nem tudták lerombolni...

HIR

— A király vednöseny lesz Kolojzváro rögkatolikus katedrál retesen október 15-re. Károly király is Kouralkodó tiszteletére. ségeket készítenek el az Ardeal Lovastársas telepen löversenyt is gek napján, a király. A kétnapos versenyen dőnek. Hét száma l a győztesek között 13 prémiumot fognak ki.

— Meghalt a revodozása. Tegnapelőtt összeverekedett Bode és Pácurar George. Kedés közben Boda para lőtt. Pácurar. Klinkára szállították után öt órákor megprofesszor felbonco megállapította, hogy Pácurar hátgerincét lált. Az ügyészség bolttesti elmetésére.

— Halálos autósztént Szászfenesen. Tefenesen keresztül szördi autó és az utó David Biri tizenhá elütöte. A kislány meghalt. A rendőrs autó sofőrjét, Vinc lakost.

— A Vatikán nencionalista pártok ak jelentik: Ciriaci pr minden évben októbe ságát. A Vatikán a tekintettel most nem eius szabadságra u színezete legyen a ráltak a cseh nacio jának s hogy önké nunciussnak Prágábó

— Három rovottm közben fűllet le a r folyamán három i akart törni egy S. üzletbe. A rendőrs az üzlet körül ólál. Ertesítette a rendtektivek szállottak üzletrednyör feszítg őztatták és beki ahol kiderült, hog egyént sikerült eles rőre: Vrabel Lajos, Sándor már nem őrség bünygyi osztó

Igaz é

Kócs Károly — E nes műmelléklet Juhász — Spanyol gália 215 old. (A I színes térkép Balla Zoltán — 104 old. — Szomorv Dezsó — gény 478 old. — Földi Mihály — 910 old. — Darnay Kálmán — táblabírák 450 Krudy Gyula — burg — Dr. Kornis — Az politikai lélek II. 634 old. szar Dr. Greguss — A daltatos élete 536 Diamant — Szab rendszer vagy

LEPAGE

Kérje az olvasó kör

HIREK

A király védnöksége mellett lövész verseny lesz Kolozsváron. A kolozsvári görögkatolikus katedrális felavatását ismeretesen október 15-re tervezik, amikor II. Károly király is Kolozsváron lesz. Az uralkodó tiszteletére nagyszabású ünnepeket készítenek elő Kolozsváron. Így az Ardeal Lovastársaság a városi sporttelepen lövészversenyt is rendez az ünnepek napján, a király védnöksége mellett. A kétnapos versenyek október 14-én kezdődnek. Hét száma lesz a versenynek és a győztesek között 136 ezer lej győzelmi prémiumot fognak kiosztani.

Meghalt a revolveres verekedés áldozata. Tegnapelőtt éjszaka a Sétatérén összeverekedett Bodea Darje sétatéri ór és Pácurar George vasúti gépész. Verekedés közben Bodea revolverével Pácurara lőtt. Pácurart súlyos állapotban a klinikára szállították, ahol tegnap délután öt órakor meghalt. Dr. Kernbach professzor felboncolta a holttestet és megállapította, hogy a golyó megsértette Pácurar hátgerincét és ez okozta a halált. Az ügyészség engedélyt adott a holttesti eltemetésére.

Halálos autószerencsétlenség történt Szászfenesen. Tegnap estefelé Szászfenesen keresztül száguldott a 39. számú tordji autó és az uton keresztül szaladó Dávid Biri tizenhárom éves gyermeket elütötte. A kislány rögtön a helyszínen meghalt. A rendőrség letartóztatta az autó sofőrjét, Vincze Árpád alsójárai lakost.

A Vatikán nem deferál a cseh nacionalista pártok akciója előtt. Prágából jelentik: Ciriaci prágai nuncius eddig minden évben októberben vette ki szabadságát. A Vatikán a feszült helyzetre való tekintettel most nem engedélyezte a nuncius szabadságra utazását, nehogy az a színezete legyen a dolgoknak, hogy deferáltak a cseh nacionalista pártok akciójának s hogy önként belenyugodtak a nunciusnak Prágából történő távozásába.

Három rovottmultu betörőt „munka” közben fűlet le a rendőrség. Az éjszaka folyamán három ismeretlen egyén be akart törni egy Széchenyi téri fűszerüzletbe. A rendőrszem figyelmes lett az üzlet körül ólálkodó három emberre. Ertesítette a rendőrséget, ahonnan detektívek szállították ki a helyszínre és az üzletredőnyt feszítgető egyéneket letartóztatták és bekísérték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy három rovottmultu egyént sikerült elcsipniük. A három betörő: Vrabel Lajos, Pál Dezső és Ciubirce Sándor már nem új vendégek a rendőrség büntető osztályán.

Igaz értékek

Kóos Károly — Erdély 60 színes műmelléklet — kve. Lej	72.—
Juhász — Spanyolország-Portugália 215 old. (A világ népei) I színes térkép — fve. „	54.—
Balla Zoltán — Modern sakk 104 old. — fve. „	40.—
Szomorj Dezső — Párizsi regény 478 old. — kve. „	90.—
Földi Mihály — Szahara I/III. 910 old. — fve. „	180.—
Darnay Kálmán — Kaszinóztörténet 450 old. kve. „	90.—
Krudy Gyula — Az első Habsburg — fve. „	72.—
Dr. Kornis — Az államférfi. A politikai lélek vizsgálata I-II. 634 old. számos képpel — fve. „	600.—
Dr. Greguss — A növények csodálatos élete 536 old. — „	660.—
Diamant — Szabad gazdasági rendszer vagy tervgazdaság? — fve. „	60.—

LEPAGE-nál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérje az olvasó könyvek nagy jegyzékét.

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártoljátok tehát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

Egyetlen penge sem érte el a

LERESCHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbáljátok ki még ma!

Romániai vezérképviselet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7.

Milánóban leszakadt egy vasúti aluljáró áthidaló építménye. Milánóból jelentik: Egy vasúti aluljáró áthidaló építménye leszakadt s az omladék husz munkást, néhány jóréselt, egy autót és egy lovasszekeret eltemetett. Eddig három halottat és több sebesültet emeltek ki az omladék alól. Az életveszélyes sebesültek egyike kórházszállítás közben meghalt.

ZENÉT TANIT? Legelőszobban, legkedvezőbbben látja el *Lepage* könyvkereskedés. Cluj-Kolozsvár. Kérjen ingyen árjegyzéket.

A Gidály-fivérek hangversenye az Ujságíróklubban. A dzsessznek az az érdekes formája, melynél az effektusokat nem a dzsesszzenekar hangszereivel, hanem emberi hanggal produkálja az előadó művész, tulajdonképpen angol eredetű. Minlenki hallhatja a rádióján angol leadóállomások műsorán és számos népszerű lemez is megőröki az angol dzsesszhumoristák kacagató, érdekes teljesítményét. Ezt az angol produkciót adják vissza művészi tökéletességgel a Gidály-fivérek. Olyan tökéletesen, hogy a Columbia-His Masters Voice lemezre vette legtöbb számukat, Bukarestben komoly színházkörök felügyeltek rájuk. Leni Caler, a legnagyobb élő román színész együtt szerepel egy lemezen a Gidály-fivérekkel és az Alhambra színház színpadán Gidály Kálmán együtt fog fellépni Leni Calerrel egy dzsesszparódiában. Lemezre vették Cristjannal, a legnépszerűbb román dalszerzővel, lemeze vették önállóan és zenekarával. A Gidály-fivérek rövidesen karriert csinálnak: a kisebbik, Gidály Tibor, tangót szerzett, ezt is a His Masters Voice grammofoonlemezein hordják körül az egész világon. Szerepelnek a rádióban és tavasszal Törökországban turnézna. Vasárnap este az Ujságíróklubban tartják u. n. bucsu-estjüket a kolozsvári közönségnek. Ujabb Gidály-hangverseny, de más zsánerben. Mert Gidály Kálmán már kétszer hangversenyezett Kolozsváron. Akkor még hegedűművészek készült. Két telt háza volt a katolikus gimnázium nagytermében. Azóta felesapott dzsesszhegedűsnek és énekesnek. Ez jövedelmezőbb és könnyebben visz a világsiker felé. Pedig akkoriban Indig Alfréd rábeszélésére azért szakított eredeti mesterségével, a patikussággal, hogy hegedűművész lehessen. Így biztosan jobb neki. A Kolozsváron olyan régen népszerű Kálmán elindult hazulról, mint hegedűművész és mint dzsesszmuzikus befutott Bukarestben. (b.)

Jomkippur Moszkvában. Moszkvából jelentik: Az elmúlt zsidó ünnepek alatt a moszkvai zsidóság mindössze három zsinagóga állott rendelkezésére. Ezt a három zsinagógát az istentisztelet alatt zsufolásig megtöltötte a zsidóság úgy, hogy kétfős istentiszteletet kellett tartani egy a Kol Nidre estélyén, mint a Jom Kippur napján. A jelenlevők közül sokan munkaruhában jelentek meg azért, hogy ne tegyék gyanússá magukat az ateisták előtt. Az istentisztelet résztvevői nagybárra öregek voltak, fiatal alig volt látható a zsinagógában. A Kol Nidre alatt a szomszédos teremben, mely régen a zsinagóghoz tartozott, most azonban munkás klub, koncerttel egybekötött előadást tartottak. A zene hangja összevegyült a zsinagóga ból kihallatszó kántor énekével. A város több helyén vallásellenes előadásokat tartott a zsidó „Kommunista” Club. Ezek az előadásokon azonban nagyon gyér hallgatóság vett részt.

Royal Mozgóban ma, vasárnap utoljára

A névtelen ember

Román és magyar feliratu filmkópia. Németül beszél.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné keretében is fut ez a film 10, 15 lejes helyárakkal.

Hétfőn: **LEGSZEBB KALAND.** Nagy Kató, Wolf A. Retty, Otto Wauburg, Adèle Sandrock.

Összeütközések chaszidok és kommunisták között Varsóban. Varsóból jelentik: Jom Kippur napján Varsó különböző zsinagógái előtt a vallásos zsidóság és az ifju kommunisták között incidens támadt. Az ifju kommunisták ugyanis a szabadgondolkodás mellett tüntettek a templomok előtt. Az incidensek következtében három sebesülés történt. A 18 éves Jouhel Gipst néhány ifju kommunista késsel megsebesítette úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Varsó Prága nevű külvárosában levő nagy zsinagógába postagalambot engedett be néhány ifjumunkás. A galamb lábaira kis vörös zászlókat kötöztek. A chaszidikus zsidó ifjak a város különböző részein tüntetést rendeztek azok ellen, akik az ünnepet megszegték. Ezek az ifjak sorra verték azokat, akik ujságot olvastak az uccán, dohányoztak vagy vendéglőbe mentek.

NAPRÓL NAPRA

Albert Bassermann felesége, Tilla Durieux társaságában az osztrák fővárosba érkezett s a jövő hét folyamán megkezdí vendégszereplését a Deutsches Volkstheaterben a nemrég Svájcban öngyilkossá lett berlin ügyvéd, Alsborg bűnügyi drámájának, a *Konfliktusnak* főszerepében. A darabban játszik Tilla Durieux is.

Jack Dempsey, a nehézsúlyú boxolás volt világbajnoka utban van Japán felé, ahol tanulmányozni készül a japán ökölvívó sportot.

Németh Mária vasárnap fog másodszor fellépni, ezuttal a *Turandot* című szerepében a prágai cseh nemzeti színház színpadán. Első prágai szerepe az *Alarcosbálban* volt, amellyel nagy sikert aratott.

Szőnyeg és párna tisztítómát áthelyezem Cal. Reg. Ferdinand 97 alá.

A párizsi Odeon-színház új átdolgozásban és új rendezésben készíti elő a velencei kalmár októberfévi előadását. A vigjátéknak ezuttal kísérőzeneje is lesz, amelyet tizenhatodik századbéli angol zeneszerzők műveiből állítottak össze.

Schmeling a tót jelföldön birtokot akar vásárolni. Már hosszabb ideje tárgyal megbízott útján egy birtokossal, aki három és fél millió cseh koronát kér ezerholdas birtokáért és kastélyáért. A lapok híradásai szerint a Freistadt közelében levő birtokról és kastélyról van szó. Ugy tudják, hogy az exvilágbajnok felesége, Anny Ondra szakítani fog a filmmel s visszavonul a magánéletbe.

A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárgulás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar *Ferenc József* vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe.

Az Ember a hid alatt c. Indig-darab a főpróba közönsége előtt nagy sikert aratott.

Közelebről nemzeti futurista művészeti kiállítás nyílik meg az olasz fővárosban.

Az Uruguay által védett football-világbajnok Buere, az uruguayi labdarúgó szövetség elnöke Svájcba hozta. A serleg a világbajnoki döntők római megkezdésig Zürichben marad a Nemzetközi Footballszövetség titkárságánál.

Keresünk megvételre
egy modern autó javító
műhely berendezést

Soc. Mera & Comp., Simleul-Silvaniei

A gyomor irritációk

oka igen gyakran a gyomorsav túlzott mennyisége. Mint már komoly esetekben is, egy több hónapos és szigorú kezelés válik szükségessé, úgy ezen szenvedésnek is véget kell vetni. A gyomorégés, gyomorgörcsök és hányinger olyan jelenségek, melyek nem hagynak kétséget afelől, hogy Ön azonosan lényeges megkönnyebbülésre tehet szert, ha étkezés után vagy azonnal, mielőst a fájdalom jelentkezik, egy fél kávéskanál Magnesia Bisurata-t vesz be egy kevés vízzel. Ezen savellenes elismert szer semlegesíti a savat és megelőzi ilyenformán a gyomor szerves gyulladást. Magnesia Bisurata (törvényesen védve) por alakban és pasztillákban minden gyógyszerárban és droguerijában kapható. Ára 75.— lej, takarékos, nagyobb formában 110.— lej.

A most folyó ötödik osztály

5.000.000

Lejes prémiumát a

Kereskedelmi Hitelintézet R.-T.
CLUJ-tól vásárolt

59060. számú sorsjegy

szerencsés tulajdonosa nyerte meg.

Siessen mindenki a következő játék első osztályu sorsjegyét ezen szerencsés Főelárusítónál megújítani, hogy résztvehessen a legközelebbi huzás nyereményeiben

UJ KELET *Legújabb hírek*

Küzdelem Genfben a zsidó jogokért

Spanyolország, mint a zsidó jogok védelmezője a Népszövetség előtt. A zsidó politikusok legjobbjai találkoztak össze Genfben

Genf, október 7. Az Uj Kelet tud. Tíz nap óta a népszövetség tanácsstermei a zsidókérdéstől hangosak. Az ember szinte úgy érzi, hogy a Népszövetség urainak egyenesen kapóra jött a zsidókérdésnek ilyen éles formában való felvetődése, mert már a legnagyobb zavarban voltak, hogy mi is történjék tulajdonképpen ezen az ülészakon. A leszerelési kérdésnek kellett volna napirenden szerepelnie, viszont az ellentétek még korántsem tisztázódtak annyira e probléma körül, hogy elbírják a népszövetségi gyűlések nyilvánosságát. A megnyitót követő első napokon kötéllal kellett fogni a szónokokat, mert senkinek sem volt kedve ebben a zavaros atmoszférában beszélni. Ugyilátszott, hogy ez az ülészak részvétlenség és érdektelenség jegyében fog időnek előtte kimulni.

Erre jött azután a zsidókérdés, amely egyszerre megmentette a népszövetségi ülésszakot, sőt olyan érdekességet kölcsönözött neki, amilyenre alig emlékeznek a genfi tanácskozó terem falai. Az Uj Kelet részletes tudósításokban számolt be a genfi tanácskozások során eddig elhangzott beszédekről, amelyekből meggyugvással állapítható meg, hogy az elvadultságnak és a középkorba visszahulló Európának mai atmoszférájában is vannak még emberek, akik nem feledkeztek meg emberi mivoltukról, akik a civilizáció és a kultúra vívmányait nem tekintik ballasztoknak, amelytől gyorsabban meg kell szabadulni és akik tovább akarnak haladni az emberi fejlődésnek azon az irányvonalán, amelyet a nagy gondolkodók, művészek és tudósok jelölték ki.

Az európai lelkiismeret meggyugvással konstatálhatjuk, hogy a zsidóságnak vannak még barátai a népek között akik velük együtt aggodalommal figyelik az európai események alakulását és a németországi változásokat sikoltó mementóknak tartják az egész emberiség számára. A bizottsági vita összes szónokai szinte kivétel nélkül emelkedett szellemen és az igazságkeresés ékarsátval szólottak hozzá a kérdéshez. Sander svéd külügyminiszter éppúgy, mint Graeff holland külügyminiszter, Raczinsky lengyel és Börenger francia delegátus, Benes cseh külügyminiszter és Antoniade román kiküldött ugyanaból az emelkedett európai szempontból szólta hozzá a zsidóság problémájához és valamennyi demonstratív módon foglaltak állást Németország új zsidó politikája ellen, amely a legelismertebb emberi szabadságjogok felrugasztását jelenti.

A nagy vitának talán legmeghatóbb

jelenete volt az, amikor Spanyolország népszövetség delegátusa, Salvador de Madriaga a kiváló író és tudós szótalt fel és bélyegezte meg a németországi zsidó üldözéseket.

V. Károly világraimi törekvéseinek — mondotta, de Madriaga — hajótörést kellett szenvedniük, mert a császár a világ népeinek egyesítését a kereszténység jegyében akarta megvalósítani. Ezért volt kegyetlen és igazságtalan a zsidókkal szemben. Ma, amikor a zsidókérdés ismét napirenden van, Spanyolország szeretetteljes érdeklődéssel fordul a zsidó nép felé, amely hatalmas írókat, gondolkodókat, orvosokat, államférfiakat és tudósokat adott Spanyolországnak. Kormányom éppen ezért azon a véleményem van, hogy a huszadi század népegyesítési törekvéseit magukba kell foglalniuk minden embert, fajt és nemzetet.

Hoover, a zsidó menekültek főbiztosa?

A Népszövetség fennállása óta ez volt az első alkalom, amikor konkrét formában és praktikus megoldási javaslatok

kíséretében került megvitatásra a zsidókérdés. Graeff holland külügyminiszter javaslatát, amely népszövetségi költségen egy külön hivatal felállítását kéri a németországi zsidó menekültek ügyeinek intézésére, ma már elfogadottnak lehet tekinteni. A német delegáció, amely kezdetben a legélesebb ellenállást fejtette ki a javaslatl szemben, ma már szintén hajlandó hozzájárulni a menekültügyi hivatal felállításához és egy népszövetségi biztos kinevezéséhez. Azt is valószínűnek tartják, hogy Herbert Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke el fogja fogadni a neki felajánlott főbiztosi tisztséget s így a németországi zsidó menekültek ügyeit valószínűleg már rövidesen Hoover fogja intézni.

Zsidó politikusok Genfben

Aki a népszövetségi tanácskozások mechanizmusát ismeri, az első pillanattól kezdve tisztában volt vele, hogy ezek a megnyilatkozások nem spontán érzéskirobbanások voltak, hanem hosszabb tanácskozások jól előkészített eredményei. Két hét óta az összes nagy zsidó világszervezetek legkiválóbb képviselői Genf-

A Balkán-szövetség — a távoljövő zenéje?

Törökországot nem sikerült bevonni a kisantant érdekkörébe

Sztambul, október 7. A lapok értesülései szerint Sándor jugoszláv király és Kemal pasa tárgyalásai nem vezettek különösebb eredményre. A független Balkán szövetség megalakítása egyelőre ugyszólván leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, mert mindenki állam más és más elgondolást igyekszik érvényre juttatni s ezeket így nehéz közös nevezőre hozni.

Török politikai körökben megállapítják, hogy Görög- és Törökország egységesekek abban, hogy a Balkánt egyszersmindenkorra fel kellene szabadítani minden nagy hatalmi protegálás alól, ezzel szemben Jugoszlávia és Románia egyelőre sem lazítanak Franciaországgal szemben fennálló kapcsolatukon. További ellentét az, hogy a török-görög egyezmény a status-quo alapján áll, míg Bulgária szerint a békeszerződés revíziója nélkül egy tapodtat sem tesz a Balkán-szövetségbe lépés felé. A Balkán-szövetség — mondhatni — a távoljövő zenéje.

Ezzel szemben a belgrádi Politica hangoztatja azt az értesülést, hogy teljesen megegyezik Sándor király és Kemal pasa véleménye az európai béke megszilárdítását célzó intézkedések tekintetében. Az államfői eszmecserre kiindulási pontjául szolgálhat a Balkán-Locarno, esetleg egy feketetengeri paktum létrejöttének s már nem is bír különösebb nagy jelentőséggel, hogy Bulgária bevonásával-e vagy esetleg nélkül-e.

Genfi nemzetközi körökben szintén kevés sikert jósolnak annak a kísérletnek, hogy Törökországot bevonják a kisantant érdekkörébe, noha a kísérlet Sándor király sztambuli látogatásának végétével még nem tekinthető befejezettnek.

Utolsó jelentés szerint a jugoszláv királyi pár a Dubrovnik jugoszláv cirkáló fedélzetén Korfu szigetére érkezett. Az éjszakát az uralkodópár a hajón töltötte.

ÉRTESÍTÉS!

„NATIONALA” Általános Biztosító Társaság, Bucuresti

t. fejeinek tudomására hozza, hogy a társaságnál kötött sorsolások biztosításoknak 1933. szeptember 11-én a fővárosi rendőrfőnökség és a kereskedelmi minisztérium kiküldöttjeinek jelenlétében történt havi sorsolások alkalmával a következő kötvények huzattak ki:

60893 sz. Constantin Sándulescu, Bucuresti	Lei 20.000.—
76143 sz. Petre Bărsan, Bărsani (Arges)	Lei 30.000.—
78114 sz. Locot George Delcea, Cluj	Lei 30.000.—
Az eddigi sorsolások eredménye Lei 2.160.000.	

Felvilágosítást adnak a társaság erdélyrezi irodája Cluj, Str. Reg. Maria 6., valamint a minden városban székelő képviselők.

Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jogosultság a biztosított összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

A társaság alapított 1882. évben, teljesen befizetett alaptőkéje 25.000.000 lei. Különböző tartalmú és biztosítéki alapok az 1932. év végén 224.982.808 lei.

hajhullást
hajkorpázást
megszünteti
EGGER
PETROL

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

da Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 2-77.

A betiltott egy...

Volt egyszer, hol a mányintenciókon is törvény.

Lex Mironescu a lenlegi belügyminis-totta be nem állam egyenruha viselését.

A törvényt megs-mindkét háza, szente hírdették.

Szóvege is egésze Eppoly világos, mésetesnek veték a disták azt, hogy ne Kék ingek és zöld-ság elé is kerültek, mindenütt felmentő Csak az indokolás Egyes bírók nem zűd ingben. Mások zűd-kék ing unifo-olyan, amelyet nem

A Res judicata p — mondja a régi la

A belügyminiszter kodik. Mironescu, szerzője, bekérte a í-ítélet indoklásait.

Mi is kíváncsiak v kolásra.

Mert időközben n a fehér és sarga ing-ten meg akarják gy-ról, hogy maholnap formis, mint a törvé

Káosz a fejekben

Volt idő, amikor a nő vitákat folytattak nak eldöntésére, hog tyuk-e, vagy a tojás

Problémát ma s maga a probléma fe-gy a fejek beve-gyület-atmoszféra-jon.

A tyuk, illetőleg a felvetése a maga ide-beszéles volt, éppúgy leges problémának, A fejekben uralko-tése a külső világba

A fejekben uralko-dig agresszívebb, m-mint a logika és a-kább választotta eszk-és alantas indulatoka és legkevésbé haszná-immanens módon je-rüségeket.

Ez a káosz okoz-nepek és osztályok, egymásra igyekeznek rémségéért a felelős

Ezért van az, hogy látás helyett a nyers-tok uralkodnak a lesze-és viszik a világot eg-következményeiben b-dia felé.

Ez az oka, hogy a gazdasági vitázói a-éséről beszélnék ugy-nyomor mindenütt fo-netódusok vonulnak szágok hatalmi appar-Nem az igazság a f-és a jóakarát fényené-ktív igazság, hanem-vagy az ő igazsága.

A fejekben uralkod-egyik elszomerítő jel-rik Leon Blum, a fran-tere egyik legutóbbi-ma is.

A szocialista vezér-ézett Daladier, a polg-ellen amiatt, mert ko-zerződést kötött Hit

FATÜZELÉS

terén vezet a közkedvelt

ZEPHIR

Folytonégő kályha
10 kg. fával fűt egy normál szobát 24 órán át

Szántó Dezső és Fia
redőny és kályhagyár
Oradea

Kérjen díjtalan árjegyzéket!

FRATERNITAS Róny- és Lapkiadó
nyomása Cluj-Kolozsvár Strada Baroa
L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 2-77.